

původní snímek / **Simon** si dojel pro uznání do **Turecka** * **Portréty** / **Pořád Putin** a **Zeman** / **Jan Hus a Husiti** * **Událost** / **Č.S. NC** zůstala na Slovensku! * **Časopisy** / **Nebelspalter** č. 4 * **Archív** / **O Molínovi a Haďákovi** v **Reflexu SPECIÁL** * **GAG** / Chodí 173

e-GAG

abonentům * **Glosa** / I. H.: *Co se nosí* * **Ze světa** / **Veselý Holocaust** v Teheránu; **Simon** v Turecku; Rusko, Malajsie, Kuba * **Cítát** / **Tomáš Špidlík** * **Kalendarium** * **Aktualita** / **Sorry č. 5** / **Polsko** / Z Varšavy a Žyrardówa * **Slovensko** / **Popovič** a další * **Z domova** / **Barták** na Masaryčce; *Vhrsti, Štancel, Neprakta, Šalamoun, Jiránek* * **Ze společnosti** / V Louvre i v paláci * **Kdo byl kdo** / **Jaroslav Malák** * **Malá recenze na** / **Muže v plechu od Neprakty** * **Dokument** /

Střelba v Texasu * „25“ / **Než se zrodila ČUK** * **Výsledky** / Portugalsko, Rumunsko, Bulharsko, Itálie, Belgie, Lucembursko, Indie, Německo * **Propozice** / Itálie, Brazílie, Kypr, Chorvatsko, Turecko, Španělsko * aj.

Měsíčník autorů a přátel české karikatury

e-Číslo 2015 / 5

XIII. ročník

OBRÁZKY: BARTÁK, KOTYZA, TAUSSIG, HAĎÁK, MOLÍN, KUBEC, KUCZYŃSKI, PLOTĚNÁ, MATUŠKA, GATTO, ČAPEK, ARES, RENČÍN, MOSKIN, TEICHMANN, NEPRAKTA, ŠTESKA, POPOVIČ, REISENAUER, SIMON, VIRGIL, COST, MALÁK, KASTER...

původní foto / **Marek Simon** aneb **Náš člověk v Turecku**

Turismus jako “naše” téma anebo jedna turecká soutěž, kde se Čechům prostě daří? Vyberte si! Po **Jiřím Srnovi** ve čtvrtém ročníku i **Marek Simon** v ročníku šestém získal právě zde jedno z pěti čestných uznání. Neváhal a dojel si pro ně do Turecka. Stovku snímků ze slavnostního ceremoniálu soutěže **6. Int'l Tourism Cartoon Competition Eskisehir 2015** najdete na webu pořadatelů <http://tourismcartoon.com/index.php?menu>. Pár snímků, úspěšné dílo a pár vět o události najdete také v tomto čísle našeho **GAGmagFanzínu** (na str. 39/40). Oceněná práce **Marka Simona** (na snímku) napovídá, jaká díla porotce soutěží mohou zaujmout. A nenápadně naznačuje, že se autoru vyplatí investovat do finální podoby díla i pěknou porci času... (red.)

Portréty / Zase ten **Putin** - a ještě se Zemanem! (6x Pavel Reisenauer)

Portrét je nejběžnějším zbožím, nakupovaným médií. Portrét politika je z nich tím nejžádanějším. Když jsme se v tomto ročníku GAGu rozhodli tuto skutečnost reflektovat, nebylo celkem nad čím přemýšlet, kterého našeho a kterého světového politika nabídnout čtenářům (a hlavně autorům) k portrétování. Oba jsou pro své hloupé výroky (ten náš) a zlé činy (ten jejich) jasně těmi prvními v nabídce. A jak se ukázalo, bude to tak i nadále, protože žádný z politiků nemůže tomuto páru konkurovat.

Jako *Kolos Rhódský* (aspoň myslím) láká Putin, či už rovnou naviguje, jako obří zlatý maják *Miloše Zemana* do „bezpečí“ svého přístavu. A český prezident, zvolený lidem své země za svého reprezentativního představitele, se k nám obrací zády, aby se opět vrátil k tradici mlaskavých líbanců, zvaných *trojitý Brežněv*, jak jsme to znali od Husáka. *Pavel Reisenauer*, který tyto obálky týdeníku *Respekt* ozdobil portréty prezidentů, dokonce *Vladimira Putina* obdařil brežněvovským obočím... nebo se mýlím?

Českým autorům jsme to ani nemuseli vysvětlovat. Ani ti nejlepší z nejlepších co u nás v novinách publikují - jako *Teichmann* a *Kemel* - nemuseli pro GAG vymýšlet nic nového, pána i tovaryše mohli pouze „vytáhnout ze zásuvky“. Zrovna tak je to s portréty *Pavla Reisenauera*, dělanými pro *Respekt*, nejčastěji pro titulní stranu týdeníku. V každém ročníku se jich urodilo dost (těch Zemanových hlav máme téměř desítku. (A snad se autor neurazí, když je přidáme k dalším z GAGu, které jsme připravili pro výstavu *Galerii Chodba u Oty Kmínka v Ratajích*). Kdy jindy než v čase společných „*májových oslav*“ 9. 5. v Kremlu si Putin (a Zeman) zaslouží pozornost satiriků...

I když se zdá, že u nás další takové kvalitní (a často publikující) autory nemáme, není to žádná ostuda. Proto jsme také *personální karikaturu* pro GAG rozšířili o *kreslené vtipy*, v nichž politici vystupují anebo o nichž se mezi lidmi hovoří. Ale hlavně šlo o to,

obrátit pozornost na oblast aktuální kresby pro média, která se může stát pro mladší autory zdrojem obživy (dá-li pámbu - a budou-li na sobě hodně pracovat).

Co ovšem překvapí, je nominace na Česko-Slovenskou cenu za novinovou karikaturu, v níž se ani **Teichmann** (MfDNES) ani **Reisenauer** (Respekt) neobjevili. Což lze vykládat jen dvěma způsoby. Buď se tito autoři do soutěže letos nepřihlásili, anebo tentokrát jury postihl záchvat odborné slepoty. Připomínáme, že svou nominaci proměnili na uvedenou cenu dosud **Kemel, Vico, Danglár (Gertli)** a **Renčín**, když průkopník žánru **editorial cartoons** v ČR **Jiránek** ani v r. 2012 při své poslední šanci těsně před smrtí pochopení u jury nenašel...

Sem se mi dívejte! / Hus a husité - dost husté!

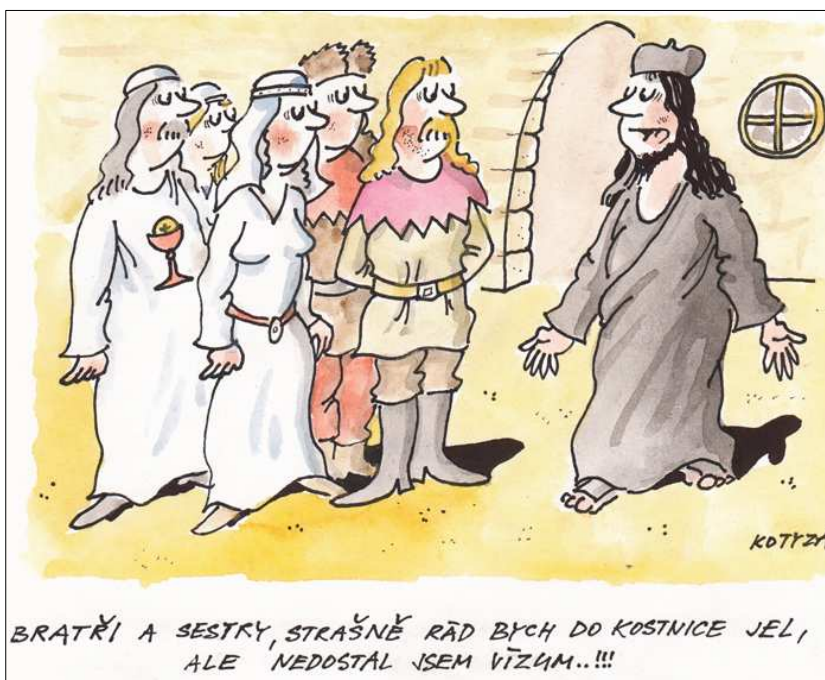

Kdo sú boží bojovníci?

Nepřátel se nelekají a na množství nehledí - tací jsou dnešní autoři kreseb na téma vyhlášené v předminulém čísle. Pro ty, kteří si nepamatují: Pár portrétů údajně Jana Husa jsme sice na ukázkou zveřejnili, ale žádný z dosavadních známých portrétů nebyl dle znalců z řad

historiků moc odpovídající skutečnosti. V roce 600. výročí kostnického upálení Mistra Jana jsme se rozhodli světu předložit modernější a věrnější podobu kazatele. Vědomi si však toho, že ne každý z kreslířů vtípů se věnuje portrétní kresbě, uvedli jsme v zadání i možnost podívat se na upáleného mučedníka a jeho učení i šířeji. Vždyť dnes už známe také další etapu evropských dějin, v níž se Kališníci předvedli nejen jako vynálezci vozové hradby a operativním zařízením různého hospodářského nářadí do výzbroje pozemních sil. Na světle božím se tedy nyní ocitly výtvarné kreace, které jistě přivítají nejen historici-medievalisté, ale také redaktoři četných časopisů, které se budou už brzy předhánět jak Husův odkaz zpřístupnit mladé generaci a vyhnout se oněm zaběhlým stereotypům, jak je známe z

ilustrací učebnic dějepisu. Husův rok je tu a my to víme. I když se může zdát, že tyto kresby jsou určeny spíš pro časopis Sorry než pro učebnice základních škol, nedejte se mýlit. Byli to karikaturisté, kteří už mnohokrát předběhli dobu. A nebyt ozbrojených *machometánů*, tak jim to zatím procházelo. Věme proto, že příslušníci církve československé - husitské nejsou zdaleka tolik militantní a zachovávají autorům i GAGu přízeň.

Autory dnešních příspěvků jsou **Roman Kubec, Vladimír Renčín, Pavel Kotyza, Pavel Taussig...** a

jak vidíte zde a na další stránce, zaměřili se tentokrát více na osobu Jana z Husy v té

nejznámější situaci - před odjezdem do Kostnice a při tamním neblahém vyvrcholení proslulé Janovy cesty na památný koncil. Jak dnes už víme, vízum se nakonec jeho příznivcům podařilo ze zemských úřadů vyrazit. A jak na další straně seznáte, tehdejší věda už si

dokázala poradit i ve chvílích, kdy ještě při cestě přes Sušici nikoho z Kazatelova doprovodu nenapadlo zajít koupit sirky (historický okamžik zachytil pro budoucnost **Pavel Kotyza**). Naopak někdo (kupř. **Radek Steska**) cítí ve vzduchu obavy. A v Konstanci byli občané mnohem předvídavější, když se s dobře známým odůvodněním své iniciativy věnovali už od

počátku koncilu sběru chrástí (zachytil to **Pavel Taussig**). Samozřejmě nepřišli o své místo na pokostnickém slunci ani naši husité, jak o tom svědčí další Kotyzův vtip - tentokrát s kališnickým hrdinou **Janem Žižkou**. Nedal si ovšem tak snadno říci, aby ustoupil od svého jednostranného úsudku a na rozdíl od svého Mistra si nemyslel, že pro pravdu stojí umřít. Ba naopak: „Pro pravdu stojí za to i zabít!“ rozhodl se muž s palcátem a dodnes na nás shlíží z pražského vrchu Vítkova, pod nímž si později potomci kališníků postavili pražskou čtvrt a nepojmenovali ji *Husov*, nýbrž *Žižkov*. Podle bitvy. Což je docela symptomatické, ne?

Husiti, cepeníci, sirotci, adamité, vozové hradby, pavézy... Žižka i Zikmund, liška jedna ryšavá! To všechno karikaturisti svými vtipy připomínají. Steska i Neprakta...

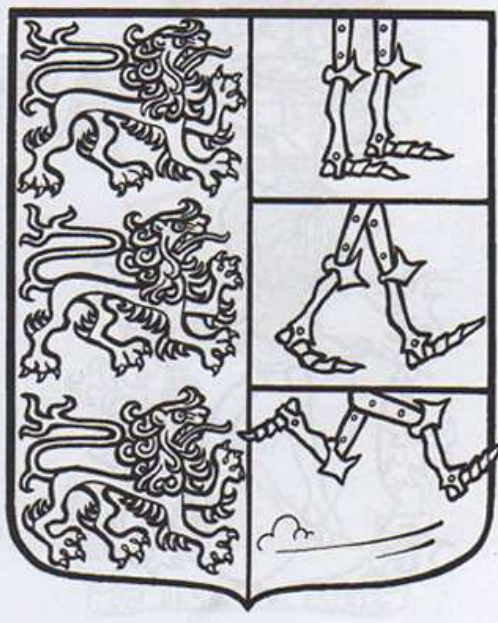

Podívejme se, co nám v hlavě toho zbylo ze školních i poškolních let... Ale nějak se nám to všechno odklání od Mistra Jana Husa! A přitom to byl právě Hus, který svou pravdu hájil a neodvolal... V obrodném roce 1968 se řešila morální otázka: **Gallileo nebo Hus?** Odvolat, zachránit si život a díky tomu pak na své pravdě potichu dál pracovat (*a přece se točí!* - zamumlal prý po odvolání svého bludu Galileo). Nebo se raději nechat vyhlásit kacífem a shořet hrdě na hranici, než ustoupit od své, naší pravdy? Už brzy měla tato otázka nabýt nečekaného významu. V roce 1969 a později se v Československu kladla každému velmi naléhavě. Jen Husů se u nás našlo opravdu málo... I z tohoto důvodu se letošní Husův rok

zdá být velice aktuální. Jakoby Mistr Jan Hus opravu přišel Miloši Zemanovi připomenout horký srpen 68 a Palachův ohnivý leden 69. A s nimi se vážící nově nastolené otázky: třeba jak se kdo z nás umí postavit Putinovým agresím 2014/15... (red.)

Výhodou recenze, v mém pojetí obvykle kritického prozkoumání právě vydané, či jinak získané knihy kresleného humoru, je stav, kdy autor díla je už po smrti. Člověk tak nemusí brát ohled na to, zda mu nezpůsobí nepříjemné chvíle, když v jeho sbírce najde nějaké viditelné pochybení. A v nejhorším případě si z umělce či paumělce učiní i nepřítele. Recenzent proto musí hodně jemně podávat své „jedy“ a do hodnocení živého karikaturisty, občas i kamaráda, přimíchat alespoň pár „protijedů“. Sbíрка zesnulého kreslíře vtipů se prostě lépe tepe, neboť recenzent je pravým opakem autora předmluvy či doslovu k dílu. Který je „najat“ na to,

aby čtenáře pro obsah nadchl a autora za povedenou tvorbu pochválil.

V případě díla už pár let mezi námi nedlíčího Nepraktovy se však tuto přednost v recenzi nemohu využít. Důkazem toho budiž, že místo vstupního představení publikace, na níž jsme čekali půl století, využijeme rovnou slov nakladatele ze záložky knihy.

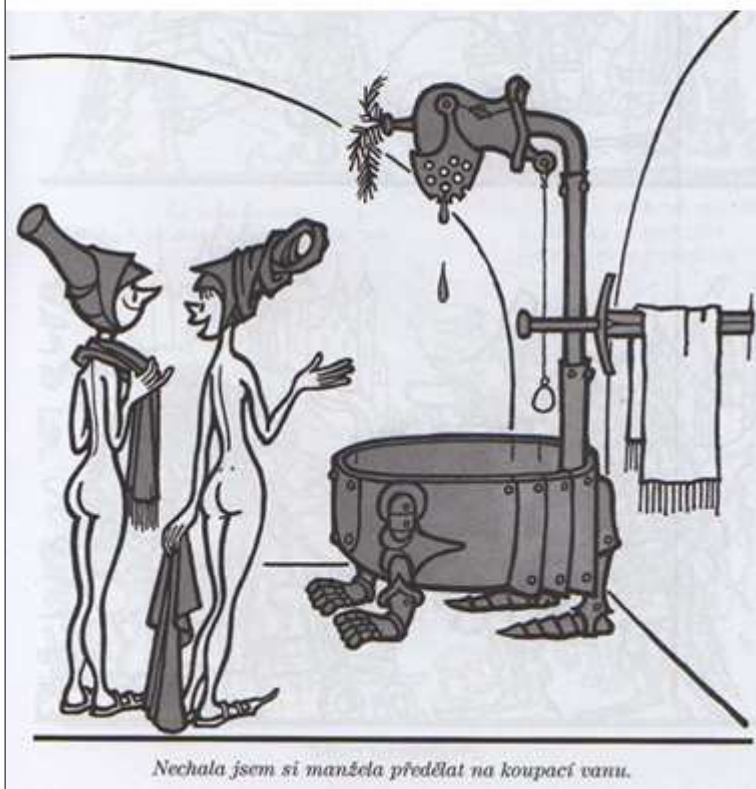
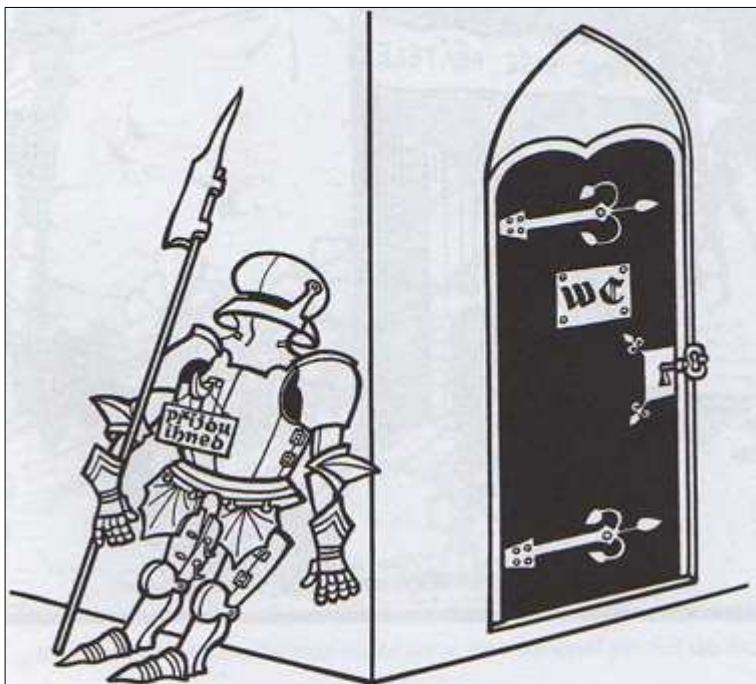
Neděláme to z lenosti, ale proto, že text pro svou stručnost a přesnost ani nenabízí lepší alternativu:

V roce 1963 připravovala autorská dvojice Neprakta - **Jiří Winter a Bedřich Kopecný** knižní vydání cyklu kreslených vtipů pod názvem „**Muži v plechu**“, druhý svazek zamýšlených „**Nepraktových dějin lidstva**“. Posléze byl ediční záměr zrušen a oba autoři přestali na projektu pracovat. V následujících letech se k myšlence rytířských her a soubojů, k dvorním dámám a vtipné heraldice ještě vrátili a v časopisech uveřejnili několik desítek kreseb obrněných mužů, žen v pásech cudnosti a scén z lítých bitev českého středověku.

V roce 1971 vydala *Artia Praha* s nakladatelstvím *Werner Dausien* v Hanau reprezentační výběr „**Männer im Harnisch**“, bohužel jen pro německý knižní trh. Český cyklus „**Muži v plechu**“ knižně dosud nevyšel. Teprve **90. výročí narození Jiřího Wintera** poskytlo vhodnou příležitost ke splacení „starého dluhu“, tedy vydání tohoto mistrovského díla významných tvůrců českého kresleného humoru, doplněného o pozdější Nepraktovu tvorbu na náměty **Miloslava Švandrlíka**.

Doplnit snad lze (pro dříve narozené čtenáře) titul onoho „prvého dílu“ zmíněných Nepraktových dějin, tedy knihu „**Motivy z amfór**“, vydanou *Mladou frontou* jako svazek číslo 2 edice „**Veselé kresby**“ v roce 1960. Přes pevné a laminované desky tato vázaná kniha čtvercového formátu patří k těm nejošoupanějším v recenzentově vlastnictví. Za svazek s vynalézavým (na svou dobu) řešením části vtipů, coby snímků kreseb vyrytých do fasády, vytepaných do mědi, či zdobících stěpy antických nádob, jsem tehdy vydal 24 korun, což byla značná částka (za obědy ve školní jídelně jsem platil myslím něco přes tři Kč). Nelitoval jsem, proto-

že základy znalosti z dějin řecké (a světové) civilizace a široké olympské rodiny božstev podané vtipně **Radovanem Krátkým** mi poskytl tento knižní titul o 136 stránkách. A nikoliv škola, na níž jsem se téhož roku dopotácel k maturitě mezi běháním středních tratí za Spartu a lepením vystříhaných vtípů do svého *Neprakta-sešitu*.

„**Muži v plechu**“ mají 128 stránek a zřejmě by tehdy vypadali jinak, než ty dnešní. Určitě co do formátu - současné vydání se drží klasického rozměru knižní „střední třídy“, je vázaný v pevných deskách a s barevným přebalem. Zapadá tak mezi ostatní „nepraktí“ tituly nakladatelství Epoque, jako jsou třeba „**Nepraktické historie**“. Právě tento titul se na stránkách 75 - 108 časově překrývá s novinkou, což naznačuje i název středověké kapitoly „**Plechové motivy**“ a pak následující soubor vtípů „**Na hradech a pod hrady**“, kde už ale mnoho plechu nečiní.

I když se to nabízelo, vypadá to, že autor výběru obrázků *Jaroslav Kopecký* nezařadil kompletní sadu rytířských vtípů z uvedené předchozí sbírky do nových „*Mužů v plechu*“. Nebyl jsem takový puntičkář, abych se zabýval případným překryvem totožných vtípů ve sbírkách, ale jednu velkou barevnou kompozici se slovy „*Trubte ústup! Spletli jsme si tvrz!*“ jsem našel v obou knížkách, což chápu (bylo by nepatřičné ji teď opominout) a také „*Aj, radostná událost!*“ (vynález střeleného prachu) se nachází i v novém svazku (zde však je obrázek velký přes celou stranu). Další vtíp, kde se nahý rytíř plazí nenápadně ven ze své poničené kovové „skořápky“, je v každé z knih nakreslen *Nepraktou* z jiného pohledu. To se ovšem nedá říci o erbu s hlemýžděm a nápisem „*my house is my částele*“, který se do jednoho alba *Mu-*

ži v plechu vetřel ještě podruhé (je na str. 82 i 84)

Jaroslav Kopecký uvedl album docela obsažným úvodním textem o rytířství a rytířích od jejich počátku až k smutným koncům, povšiml si „*rytířské základní služby*“, rytířských soubojů i rytířských legend a písní, ale také rytířů už spíš loupeživých a v žoldu bojujících. V závěru ještě připomněl, že ve většině armád se dodnes zachoval jeden rytířský prvek - salutování! To pochází právě ze středověku, kdy rytíři pozvedali hledí svého brnění, aby si pohledem do očí navzájem prokázali svou totožnost.

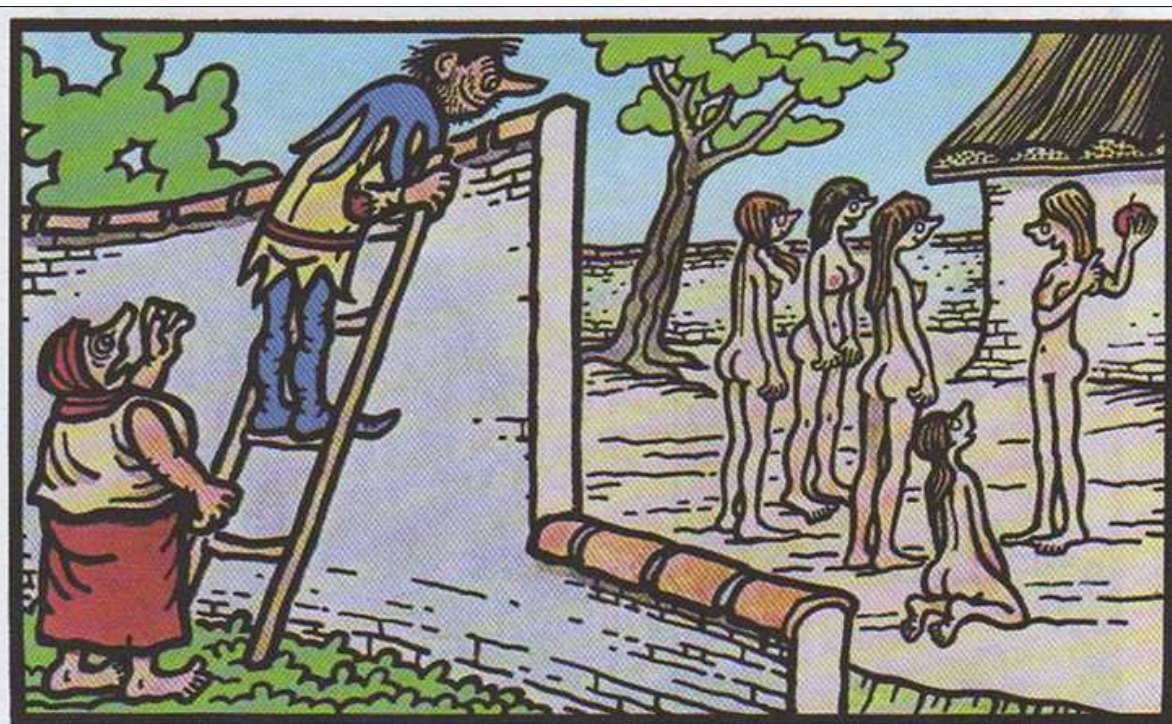
Pro toho, kdo o albu zatím jen uvažuje, doplňujeme malé doporučení; v nové knize jsou kresby z různých etap *Wintrovy tvorby* a lze tak objevovat zajímavé obrázky - jeden je třeba ještě

z hodně ranného tvůrčího období (1955). Jsou zde i celé tématické cykly, které v určitých érách znovu a znovu autorsky pokoušel. Například **husitské bitvy** anebo **z vojny turecké**...a před závěrem jsou to i zajímavé erby. Nejen vtipná, ale i historicky viditelně dobře informovaná „**Nepraktova malá heraldika**“ vypovídá o tom, že tato výtvarná činnost **Jiřího Wintera** obzvlášť bavila.

Svrchu zmíněných Nepraktových dějin lidstva se už nedočkáme, ale určitě ještě zůstává dost oblastí, i těch historických (počínaje pravěkem) ke kterým by se v Nepraktově odkazu našlo jistě dost příspěvků. Nejbliž ovšem, dle slov nakladatele Zd. **Pobudy**, je nyní vydání velké **Nepraktovy monografie**, chystané už na závěr tohoto roku. K loni vydaným memoriům „**Tučná linka černou tuší**“ (Winter - Kopecký) plus proslulé tlusté sbírce „**929x Neprakta**“ (Práce 1984) tak knižní dílo **Mistra silné čáry** získá i onu pověstnou „**třetí nohu**“.
Ivan Hanousek

Kresby: **Neprakta** (další ze svazku **Muži v plechu** jste našli u textu o portrétech **Jana Husa a husitských vtipech** v tomto čísle. Zde je další kousek:

Já jsem tolerantní. Přijímat můžeš pod jednou, nebo pod obojí,
ale adamitky si prohlížet nebudeš!

Docela bohatý program měla na samém konci dubna redakce GAGu. Nejprve to byla **28. 4.** večerní účast na úterním vyhlášení nejlepších prací v různých žánrech **České novinářské ceny** (o ceně za novinovou karikaturu roku 2014 píšeme jinde) v kavárně Louvre na pražské Národní třídě, kde chyběl za ČR nominovaný **Vhrstí**, zavalený prací. Asi už věděl, že o jeho ocenění se rozhodlo dříve a že bylo prozrazeno až o týden později v Bratislavě (jde o československé ocenění).

Hned na druhý den odpoledne **29. 4.** jsme přijali pozvání velvyslance francouzské republiky v České republice do Buquoyanského paláce na

«Réception à l'occasion de la Journée internationale de la liberté de la presse».

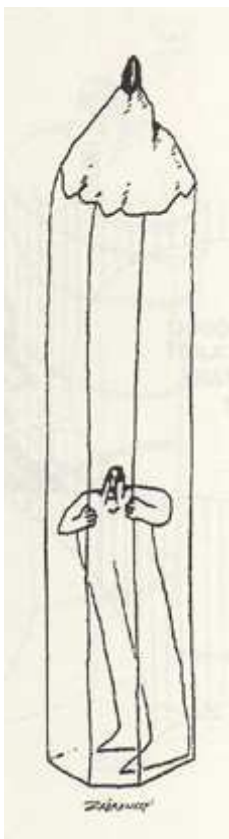
Z aktivních karikaturistů byl v paláci na Velkopřevorském náměstí v Praze **Marek Simon** za ČUK a **Milan Kounovský**, za novináře, kteří přispěli k informování naší odborné i širší veřejnosti o paříž-

ském teroru v redakci «*Charlie Hebdo*» (a v GAGu psal také o výstavě pařížského satirického časopisu časopisu v DOXu) se přemohl a navlékl si odpolední oblek kupř. **Ivan Hanousek**, a z ČUKu ještě fotograf **Pavel Brodský** (na snímku je vidět vlevo; ten v džínách).

Na webu ambasády je u snímků z recepce připojen text, který zní takto: **Jean-Pierre Asvazardourian**, Ambassadeur de France - uprostřed s jednou z pozvaných studentek (?) - přijal 29. dubna 2015 na sto zástupců hlavních českých médií, tiskových oddělení českých institucí a zahraničních velvyslanectví a studenty žurnalistiky, aby si připomněli Mezinárodní den svobody tisku.

Ve svém projevu velvyslanec zdůraznil zvláštní význam Mezinárodního dne svobody tisku v letošním roce vzhledem k útoku na redakci týdeníku *Charlie Hebdo*, k němuž došlo 7. ledna. Poděkoval České republice, a zvláště pak českým médiím, za mobilizaci a podporu po této události a připomněl, že svoboda tisku není jednou provždy daná. A nesmíme proto polevit v našem úsilí ji i nadále hájit.

Pro úplnost je třeba doplnit, že ambasador zvlášť zdůraznil, jak ho dojala okamžitá reakce Pražanů, kteří vzápětí po oznámení tragédie nosili k portálu budovy květiny a zapalovali svíčky za *Wolinského* a další kolegy, oběti islámského teroru. Konečně čtenáři e-GAGu ten obrázek znají z Koutkovy obálky lednového čísla. Výrazná byla podpora vyjádřená v médiích i samotnými českými karikaturisty. Mimoto snad ještě dodejme, že jsme se na obou uvedených událostech setkali s řadou kolegů novinářů včetně *Adama Černého* (Syndikát novinářů ČR) *Jaroslava Veise* či *Milana Šmída* v Louvre. Anebo nestora a někdejšího kolegu *G-mena* z vedení redakce zpravodajství ČST *Zdeňka Velíška*, tehdy vedoucího zahraniční redakce a dodnes komentátora, specialisty na Francii... A že všude se podávala chutná strava a (dle zjištění jiných) kvalitní bublinplné pití. **(ih)**

Kresba : **Vlasta Záborský**

V poválečné historii se v Československu konaly dva velké procesy s autory kreslené satiry. Oba byli obviněni dle § 102 za pobuřování veřejnosti a hanobení republiky a také odsouzeni.

Causa Molín (padesátá léta)

Dikobraz č. 36 vyšel **5. září 1950** – černobílá kresba na obálce týdeníku se zelenou dodatkovou barvou. Dílo zachycuje křtiny válečného křižníku, kde americký politik pronáší projev: „**A jméno MÍR, jež jsme vepsali na další válečný křižník, nechť svědčí o našich nejpoctivějších úmyslech...**“

Autor: JUDr. Josef Molín (*1912 Frýdek-Místek)

Obžaloba: Pobuřování veřejnosti proti republice, jejímu lidově demokratickému zřízení a společenskému řádu.

Proces: 21. června 1951 / trest 10 měsíců nepodmíněně.

Odvolací proces 25. října 1951 / trest 18 měsíců nepodmíněně plus zákaz kreslířské činnosti na 5 let.

Molínův protiamerický vtíp

Milý, malý a nenápadný pán. Tak ho znali všichni - a tak jsem ho poznal osobně, když jsem s ním spolupracoval v redakci časopisu „Ježek“ - dětského Dikobrazu zrozeného (i když nakrátko) v osudném roce 1968 v nakladatelství SNDK/Albatros.

Josef Molín byl tichý a nevýbojný člověk - ani omylem byste v něm nehledali muže, který s velkou rafinovaností zaútočil na současnou komunistickou vládu na samém prahu otvírajících se politických procesů padesátých let. A jeho karikatury presidenta Klementa Gottwalda, jeho manželky Marty, ministra kultury Zdeňka Nejedlého a dalších politiků Fierlingera a Čepičky pamětníci dodnes obdivují. Jenže, stále platí verze, že tak to Josef Molín rozhodně nezamýšlel a jeho zatčení a odsouzení bylo nejen vykonstruované, ale také nezasloužené. Potvrdil mi to on sám přímo a tvrdil to všem až do své smrti 31. ledna 1983. Tvrdila to manželka Erika se synem Michalem, kteří se léta snažili o Molínovu rehabilitaci a v roce 1999 uspořádali posmrtnou výstavu jeho kreseb a vydali k ní knížku o výtvarníkovi a jeho díle..

My ti ukážeme urážet presidenta...

Jenže v tom roce 1951 to vypadalo vše hrozně! Molínovi toho 10. ledna zrovna snídali, když do bytu vpadli čtyři muži v kožených kabátech. Na zápěstích výtvarníka (a právníka) cvakla pouta a přes oči mu uvázali černý šátek. Dva z nich si Molína odvedli a dva začali domovní prohlídku. Zabavili spoustu kreseb a další věci k vyšetření. Třidvacetiletá *Erika Molínová* zůstala vyděšená a bez jakékoliv pomoci sama. Ale ne tak zcela - byla ve čtvrtém měsíci těhotenství!

Začalo to v září 1950 - v redakci satirického Dikobrazu se vymýšlely ryze politické náměty pro obálky - a pro ty se pak vybírali autoři. Josef Molín byl pověřen titulní kresbou pro číslo 5. Bylo to tehdy běžné, tedy útočně protiamerické téma, náležitě schválené redakční radou. Ale po jeho vydání se začalo něco dít. Dikobraz rychle mizel ze stánků. Proč?

Lidé si v té spouště postavíček identifikovali politiky. Jenže ne americké - ale naše. Nejméně u pěti to bylo zcela zřejmé - tzv. „dědek“ Nejedlý u flašinetu byl dokonalým karikaturním portrétem. V podrobném popisu „pobuřování“ soudce *dr. Jan Vavřík* mj. konstatoval:

„Postava dámy, která loď křtí, jest přizpůsobena choti presidenta republiky (...) Další pak postava muže v civilu, který kouří doutník, jest zpodobněním, které dává tušiti, že jde o

presidenta republiky Klementa Gottwalda (...) Postava invalidy jest zobrazením pojata tak, že jde o starce, který je postavy takové, že hlavu má skloněnu trochu dopředu, což je charakteristický postoj pro ministra dr. Nejedlého.“

Říká se, že dotyčné číslo bylo skoupeno lidmi informovanými o povedené obálce týdeníku z vysílání Svobodné Evropy. Proto prý vypukla ta šáňka... byla ovšem dvojího druhu.

Dikobraz za pětistovku. Anebo basa!

Čtenáři nabízeli za výtisk až pět stovek (= 100 Kč po měnové reformě). Stb za něj platila vězením. Redaktorka satirického týdeníku *Vlasta Smržová* v roce 1968 vzpomínala na dopis od

čtenářky jejíž manžel měl inkriminované číslo a neodevzdal ho - po udání dostal v práci výpověď a byl odsouzen za jeho držení ke čtyřem měsícům nepodmíněně s nasazením v Jáchymově. „Jen pro takovou maličkost jako byl sešit *Dikobrazu*,“ vzpomínala žena na jejich rázem zkažený život.

Před právě v metropoli školenými lidovými soudci začal v síni monstrproces. Molín přece nic takového nemínil. Ale ani povolání svědci a znalci včetně kapacit atifašistické a antikapitalistické satiry typu *Lva Haase*, *Antonína Pelce*, *Josefa Nováka*, ani výpověď tehdejšího odpovědného redaktora *Dikobrazu Zbyřka Vavřína*, nic obžalovanému nepomohlo. Rozsudek byl zcela zásadní - deset měsíců „natvrdo“!

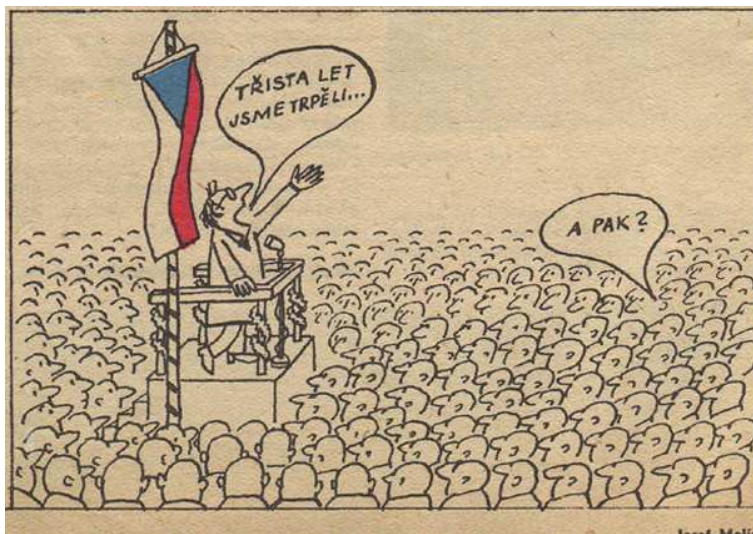
A to ještě nebylo zdaleka všechno. Odvolací soud 25. října téhož roku

zvýšil původní trest na 18 měsíců nepodmíněně a vyslovil také zákaz kreslířské činnosti z povolání na dobu pěti let. Ani teď nepomohly posudky známých komunistických umělců včetně *Adolfa Hoffmeistera*... Soudce dr. *Jří Mayer* to odmítl, protože podle jeho mínění výtvarníci posuzovali kresbu pouze „z hlediska umělecké úrovně karikatury a jestliže nepoznali na kresbě tak známé postavy našeho veřejného života, stalo se tak proto, že jako karikaturisté by zobrazili stejné postavy jinak.“

Molín si „užíval“ vězeňského života v Ruzyni (prý tam byl tehdy vězněn i *Rudolf Slánský*), býval často buzen, vyslýchán, v noci nesměl spát - chtěli mu dokázat, že chtěl úmyslně zesměšnit vládní činitele... Ale karikaturista věřil stále právu, které vystudoval. Tvrdil, že je přece vyloučeno, aby jej potrestali za něco, co nespáchal. „Přesto mu nakonec něco dokázali,“ vzpomínala paní *Molínová*. „Že když chtějí někoho odsoudit, nic jim v tom nezabrání.“

Nikdy se k činu nepřiznal

Když se 10. června 1952 vrátil s podlomeným zdravím, nemohl si najít žádnou práci. Jako na politického trestance na něj sice někde koukali s utajovaným obdivem, ale zaměstnat si ho nikdo netroufl. Naštěstí ho spolužák z VŠ UMPRUM, významný autor plakátů *Josef Flejšar*, ještě toho roku dostal do družstva *Propagační tvorba*, kde Molín řadu let pracoval v dílnách a nakonec opět začal kreslit vtipy. V roce 1968 se ho zastalo i polednové vedení *Dikobrazu*. A pak byl rehabilitován též soudně. Když posledního dne měsíce ledna roku 1983 *Josef Molín* zemřel, byl už zase tím co dříve: pilným kreslířem, věrným své spolehlivě jednoduché lince, jak ji měli rádi čtenáři nejen *Dikobrazu*.

V sedmdesátých a omdesátých letech dvacátého století ji také dobře znali abonenti *Ahoje na sobotu*, kde mu redakční výtvarník *Ladislav Hojný* na dvě desetiletí zadal grafické řešení titulků stálých rubrik tehdy oblíbeného týdeníku.

Nenápadný *Pepíček Molín* mohl zůstat málo známým „dělákem“ kresleného humoru, tak jak se i cítil. Jeho oblíbeným rčením bylo dle jeho syna *Michala*: „Ani den bez čárky“. S výjimkou doby ve vězení a následných let bez uplatnění v žánru, skutečně takovou klidnou roli v české karika-

tuře měl. Pár jeho pozdějších kreseb otiskovaných během „oteplených“ let 1968 / 1969 sice mělo zřejmý pro Česko jemný politický nádech (viz obr. výše) a objevily se dokonce opět na

obálce listopadového Dikobrazu (**viz titulní stránka** časopisu 1968 o kousek **níže**). Ale tak zničující následky, jako ta jedna je-diná z počátku 50. let už tyto vtipy nikdy nepřinesly. Přece jen už nastala léta sedmdesátá, silně ubíjející; ale za *Husáka* se už režimu nepohodlní autoři umlčovali předběžně - zákazem publikování. A ne vězněním.

Po srpnu 1968 přišel listopad. V tu chvíli měl Molínův vtíp ryze politický námět i význam

Molín jako výstraha ostatním?

Je to paradox, že to byl právě laskavý humorista Molín, kdo se stal jedním ze dvou slavných českých karikaturistů, souzených komunistickým režimem za vzdor, za nepohodlný politický názor. Molín byl bytostným humoristou, nikoliv protagonistou sžíravé satiry. Nikdy neustoupil ze svého sdělení, že nic takového neudělal. Rodina tvrdí totéž.

Odsouzení však mělo svůj, možná žádaný důsledek. Od procesu s Josefem Molínem si umělci dávali velký pozor. Když mohl jít „sedět“ tak nevinný člověk, co teprve opravdoví satirici? A také v redakcích dost přituhlo. Cenzoři v HSTD (Hlavní správě tiskového dohledu) si uvědomili, že je nutno být přísnější i při dohlížení na vtipy...

Zpráva o sobě

Zajímavé by bylo, kdyby se autor dožil převratu v roce 1989 - zda by nám prozradil víc a něco jiného, než tvrdil v roce 1968, kdy mu ještě šlo o formální rehabilitaci. Když se na tu jeho inkriminovanou obálku podíváme dnešními očima, vidíme dílo člověka, kterého těšilo kreslit kompozici plnou legračních figurek. A nás, co jsme protagonisty té doby dobře znali, už stejně nikdo nepřesvědčí, že ta podoba byla jen náhodná... Tak jako jsme se do té doby nepřiznali k vlastnictví našeho (dvěma až třema generacemi čtenářů ošoupaného) Dikobrazu číslo 36 / 1950.

Zato ten druhý autor se v šedesátých letech stejnému osudu nevyhnul zcela „zaslouženě“. **Miroslav Lidák (viz vlevo autoportrét)** se strašně moc chtěl stát v českém prostředí karikaturistou politickým - kráčet ve stopách předválečných hvězd typu *Bidla* nebo *Pelce*... Povedlo se mu to, ale...

Causa Haďák (šedesátá léta)

Kresba z roku 1963 pro představení *Drak je drak* pražského divadla Rokoko, v roce 1964 prezentovaná na výstavách skupiny **Polylegran** v Praze, Plzni a Hradci Králové - dílo znázorňuje **Švejka v charakteristickém postoji Iva ve státním znaku ČSSR** v husitské pavěze zespona lemované zlatými lipovými ratolestmi.

Autor: Miroslav Lidák / Haďák (*1934 Trojanovice pod Radhoštěm)

Obžaloba: Hanobení republiky a jejího představitele - § 102 tr. z.

Proces: 17. června 1964 / trest jeden rok nepodmíněně

Odvolací řízení: 10. července 1964 / trest jeden rok odložený podmíněně na dva roky.

Místo jistého vzdoru: Mladý svět

Počátkem 60. let minulého století se politické klima v ČSSR oteplevalo a ochlazovalo rok po roku, prostě na střídačku. Jakýmsi lakmusovým papírkem byly třeba tzv. *literárky*, kultovní týdeník *Literární noviny* z nichž se náhle staly jen „erární noviny“, pak zase zpět *Literární*, jenže *Listy*. Nakonec tu zbyly už jen *Listy*, ale to byl klimatickým změnám nadobro konec. Nastala dlouhá doba ledová po nástupu Gusáva Husáka k moci.

Počátkem 6. desetiletí jsem chodil do Mladého světa, kde se soustředila mladší (čti odbojnější) část nejen redaktorů, ale také externích karikaturistů. Hlavně těch, kterým se opravdu nelíbila tzv. „komunální“ satira.

V prosinci 1960 založili společný... co vlastně? Spolek? Spíš tvůrčí skupinu nazvanou podle názvu své první a veleúspěšné výstavy - „*Polylegran*“. Byl jich tučeta, vzato abecedně, od *Borna* po *Zemličku*. Název vyplynul ze vstupního díla *Jaroslava Maláka*, děleného do čtyř „*e-kranů*“ jako tehdy slavený Radokův multimediální „*Polyekran*“ z českého pavilonu na *Expo* v Bruselu.

Mne z nich ovšem nejvíce zajímali ti, kteří působili přímo v *Mladém světě*, výtvarníci *Jaroslav Weigel* a *Miroslav*

Lidák. Byla to zadní stránka jejich týdeníku, na kterou jsem se každý týden těšil. Pro ni vybíral vtipy právě Lidák, už pár let signující své obrázky jako *Haďák* (tak to zůstalo i po

rozchodu s libretistou *Hanušem*). Sem jsem chodil z nedaleké tiskárny, kde jsem se po maturitě učil typografem, ukazovat svůj amatérský a spíš provokační než humoristický časopis „*Expres*“ a Mirek ho v redakci předváděl kde komu. Ten samizdat ho totiž, na rozdíl od mých záčátečnických kreseb, zaujal.

Ze série Švejk – všude na světě

Polylegran - humor pro chytřejší

Polylegran měl své teoretiky, jako *Oleg Sus*, *Milan Schulz* a především *Miloš Macourek*. Ten byl také autorem prvních proklamací skupiny, která zavrhl rádobyzertovně ilutrované textové anekdoty a představovala u nás nové „západní vzory“. Šlo tu o prosazení zcela autonomního uměleckého žánru „cartoon“ - kresleného humoru (hlavně beze slov) do našich médií...

Když jsem v roce 1962 odcházel na dvouletou vojnu, bylo v Praze teplo. Ale nejen kvůli „*ku-bánské krizi*“ se všude ochladilo. A když do kasáren v Táboře přijel z opuštěného mladý herec *Jan Kotva* (vyhozený za májovou manifestací z DAMU), už od brány na mne křičel: „*Tak nám zavřeli Haďáka!*“ Jak to, za co? „*Za toho dvojocasého Švejka!*“

V letech 1963 - 1964 se děly věci. Dnes by nějaký sjezd spisovatelů běžný člověk v médiích ani nezaregistroval. V době, kdy se od časného rána tvořily před prodejny n. p. kniha fronty, byly pro náladu společnosti spisovatelé určujícími osobami. Byli bojovníky za svobodu názorů i uměleckého výrazu - jiného než ten jediný „socialisticky realistický“. A právě ti nejhlasilější básníci byli komunisty nejvíc postihováni.

Obdobně na tom byl časopis *Mladý svět* s vydavatelem, kterým byl *ÚV ČSM*. Vrchní svazáci dokonce navrhovali stranu 16 s vtipy v týdeníku zrušit! Už tehdy byl Haďák několikrát „shora“ napomínán pro kritickou karikaturu. Ale pokoj si nedal. Zakázali mu kreslit *Nikitu Chruščova* a další „hodné“ politiky. Jenže on se nechtěl dál už zabývat pouze *Konradem Adenauerem* a dalšími „nepřáteli socialismu“.

Stal se karikaturou skoro posedlý, kreslil politiky a ilustroval jejich fráze doslovně, zesměšňoval je, odhaloval... Bohužel ve špatné době.

Osudový moment: Švejk na scéně

Ve velké výstavní síni nakladatelství *Československý spisovatel* (U Topiče) se konala další výstava *Polylegranu* v lednu 1964. Ač bylo stanoveno nějaké neutrální téma, Haďák si prosadil, že tam musí být i jeho satirické kresby. Přes to, že jednu z nich mu vyhodil cenzor z výstavního katalogu. Ale z výstavy ne, tam mu

jen kolegové raději přestěhovali ty tři kresby z čelní stěny, aby tak neprovokovaly...

Výstava měla úspěch. Jak si vzpomínám, tak ji zahajoval *Miroslav Horníček*, hráli „*Šmidrové*“ *Karla Nepraše*. První kritiky byly pozitivní. Recenzent *Večerní Prahy* napsal: „*Například kresby Haďákovy jsou v myšlence i občansky statečné a také po kreslířské stránce je lze postavit na přední místo. Haďákovy dílo se jeví jako pokračování nejlepších hodnot české humoristické a satirické kresby.*“

Už 3. dubna však vyšlo v *Rudém právu* stanovisko KSČ ke kulturním časopisům. A tam se krom obecných proklamací psalo i docela konkrétně! Právě o Haďákovi, jemuž měsíčník spisovatelů *Plamen* minil otisknout karikaturu, která znevažuje náš státní znak. „Je proto třeba vyvodit důrazné závěry a udělat vše, aby se něco podobného už neopakovalo!“

Byla to jedna z těch kreseb, které jsem viděl už na lednové výstavě. V pavěze, jako lev ve státním znaku, dvě ruce před sebou... hrdě rozkročen stojí **Josef Švejk** (viz obr.!). Od

prvního dojmu jednoznačně odsouzení českého švejkování - i mně se často zdálo, že by náš národ měl mít spíš ve znaku Švejka než hrdou šelmu. Cílem autora jistě bylo trefně upozornit na tuto vlastnost našeho úžasného lidu. Než odstranit své chyby, rozhodla se ovšem vláda k jednoduššímu prostředku: odstranit autora. De fakto jediného, který se hodlal u nás věnovat opravdu jen politické karikatuře.

Tři soudy o Haďákova Švejka

Za Švejka ve znaku socialistické republiky, kterého mezitím už vystavoval Polylegran i v Plzni a v Hradci Králové (ale kresba byla stažena těsně před otištěním v revue Plamen) přišel výslech a pak obžaloba a soud. Tento přečin měl své číslo - paragraf 102 – trestný čin hanobení republiky a jejích symbolů. Ač svědci unisono tvrdili, že autor pranýřuje povyšování švejkovství na národní vlastnost, nakonec byl Lidřák odsouzen na rok nepodmíněně. Až následný Městský soud změnil po odvolání trest na podmíněný.

Jak to ale začalo? Nejprve bylo třeba najít „pobouřenou veřejnost“. Povedlo se to na výstavě *Polylegranu* v Hradci Králové. Vlastně jako přes kopírák totéž, co se dělo před tuctem let s Molínem. Když 2. dubna odvezli Lidřáka do Ruzyně, tak mu tam oznámili že už 1. dubna zahájila Státní bezpečnost vyšetřování ve věci jeho kresby.

Žádný apríl! Do centra města se sice karikaturista vrátil, ale s vědomím, že na něj šijí právě „stodvojků“. Bylo brzy zřejmé, že se opět chystá monstrproces kvůli veselému obrázku... Nebylo však jasné, zda jde o zásadní zastrašení redakcí a vydavatelů kulturních časopisů, anebo jen nejtroufalejších autorů... Zatímco advokát *JUDr. Josef Pikora* sepisoval stížnost proti obžalobě (autor přece chtěl jen kritizovat naši republiku tolik škodící české švejkovství) v kulturní obci se zvedla vlna solidarity s *Miroslavem Lidřákem*. Umělci psali o bolestném nedoroz-

zumění (mj. *Pick, Vašínska, Škvorecký, Neděla*). Už když místní soudruzi psali do knihy určené pro reakce návštěvníků stížnosti jménem pracujících, objevil se mezi zápisy i jeden, který se ptal: „Kde je ten státní znak se Švejkem, o kterém se píše v této knize?“ Ale ten už byl v Praze - na StB. Karikatura zde sloužila jako předmět, jímž byl spáchán trestný čin.

Mimochodem: od té doby se už nikdy a nikde nenašel - známe jen nevalný snímek ze spisu a pak autorský náčrt toho, jak asi dílo vypadalo.

Hesla na tehdy módní „placky“ vymýšlel Haďák pro „Mlad’as“

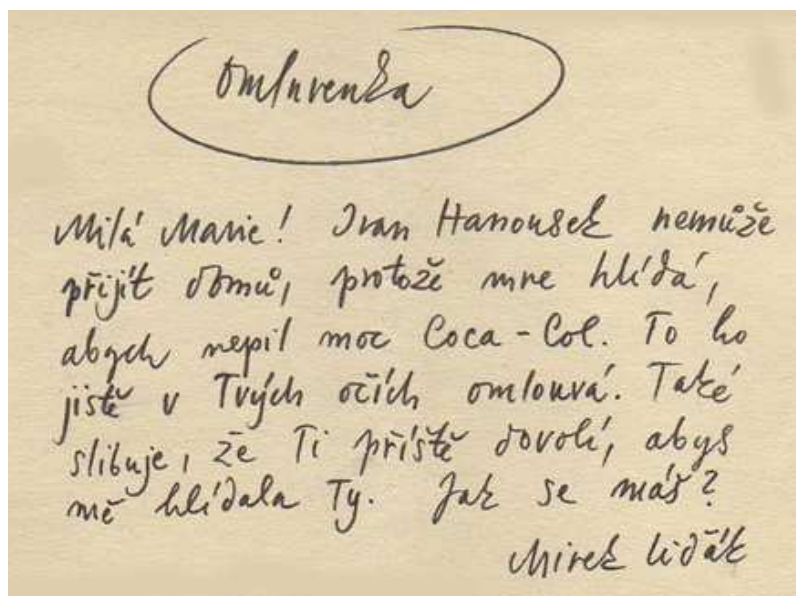
Haďák se tedy po odvolání dočkal jen podmíněného trestu odnětí svobody. Městský soud přihlédl k uměleckým úspěchům a několika oceněním umělecké činnosti obžalovaného. Navíc neshledal výkon trestu nutným a odložil jej podmíněně na dobu dvou let. Postředí, v němž žije, je dle soudu schopné dál aktivně na obžalovaného působit.

Když byl na Pankráci 18. 6. 1968 zcela rehabilitován, byl jsem už v roli zpravodaje *Večerní Prahy* na místě a spolu s ostatními jsme ve velké síni Mirkovi gratulovali. Bylo k čemu. Bylo teplo a atmosféra byla úplně jiná než před tím.

Ještě v roce 1967, když jsem při studích novinařiny působil v redakci čtrnáctideníku *Univer-*

sita Karlova a představoval tam svými slovy a jejich obrázky přední světové i domácí kreslíře vtipů, na moji poslední otázku o životním cíli Mirek odpověděl: „Chtěl jsem se stát v Čechách karikaturistou.“ A trochu trpce konstatoval: „Ale nepodařilo se mi to.“

Viz dole: Takové kartičky jsem nosil domů, lovil ze schránky, schovával a pak zase ztrácel... Teď si nad nimi mohu jen jen občas vybavovat ty dávné bezvadné chvíle s **Mirkem Lidákem**

Rok, kdy byl Haďák karikaturistou

Za rok už to neplatilo. V době *pražského jara* ze sebe Mirek vydal vše, byla to přímo erupce, každodenní úžasný vzmach jeho schopností. Jako by tušil, že to musí dokázat hned teď, dokud není pozdě. Jeho kresb byly plné *Literárky* i *Reportér*. Byl publicistou roku 1968, hvězdou srpna i posrpnové éry. Díky tomu máme jeho unikátní, přesné a dokonalé portréty *Dubčka* a *Smrkovského*, ale i *Brežněva* a dalších osobností *Pražského jara*.

Za rok by bylo pozdě. Přestože pak mátl stopu, opatřoval fotky „bublinami“ s texty, dělal portréty herců a zpěváků, hrál si s písmem „grafologiky“ a s vtipnou kaligrafií, rozdával kartičky se svým portrétem a telefonem *Miroslav Lidák, práce všeho druhu*, soudruzi ho k ní nepustili. V r. 1969 ho vyprovodili z redakce *Mladého světa*. Náhle mu vypovědělo i tělo, které ochořelo a už nikdy se nedostalo do normálu.

Skon umělce bez naděje

V r. 1971 otiskl Mirek Lidák poslední kresbu v *Dikobrazu*, pak už publikoval jen sporadicky a často anonymně nebo pod cizím jménem. Na Jiránkův popud kreslil aspoň titulky pro Krátký film. V r. 1979 poprvé upadl ve svém ateliéru do komatu. Noha, pak žaludek, vřed na dvanáctníku. Zůstala mu třetina žaludku a kulhal o holi. V padesátém roce života onemocněl, zdálo se, že chřipkou. Byl to zápal plic – ukázalo to až ohledání těla mrtvého, které kdosi objevil, jak leží na chodbě před ateliérem. *Ljuba Horáková*, jeho kolegyně z reakce a autorka skvělé monografie „*Haďák*“, píše, že poslední kresbou, kterou otiskl a která byla možná i tou vůbec poslední, kterou nakreslil, byla ilustrace fejetonu pro týdeník *Stadión*, kde jsem mu umožnil čas od času vydělat - víceméně anonymně - 142,50 Kč.

Byla na ní dívka, spíš anděl, coby *Sisyfos*, co valí kamsi na vrchol své věčné břemeno – rudé srdce.

Jen šest let chybělo k tomu, aby stejně úžasné a vtipně přiléhavé obrázky Haďák kreslil i po 17. listopadu 1989 k nové etapě života v naší republice. To by byl právě v nejlepších uměleckých letech. Až loni by náš národní karikaturista Miroslav Lidák, známý jako Haďák, oslavil 80 let.

Ivan Hanousek

Zde publikované fotoportréty **Josefa Molína** a **Haďáka** a kresby pocházejí z archívu výstřižků autora textu plus z novin, publikací a katalogů uvedených v textu.

Šachové vtipy *Miroslava Bartáka* ozdobily „Masaryčku“

Putovní výstava „Mat beze slov“ se rozjela po českých nádražích!

Už jsme o tom minule psali, vlastně jsme spíš na tu akci zvali. A jak může potvrdit nejen *Aleš Morávek* a *GAGmen* (oba s doprovodem), ale i další obvyklí účastníci, které známe

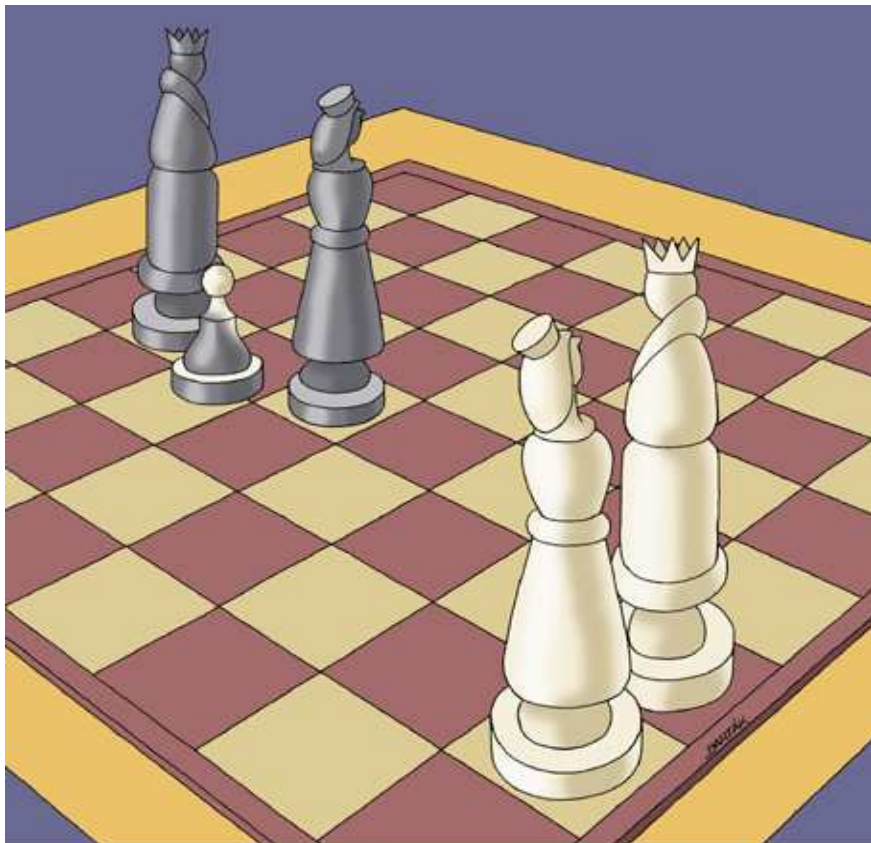
z vernisáží Salonů, byla to až neuvěřitelná, tak trochu surrealistická událost. Koneckonců o tom svědčí i snímky ze středy **15. dubna tr.** Tam, kde se obvykle moc neposedí a amplióny pohánějí pasažéry ke spěchu za rozjíždějícími se vlaky směr Kolín anebo Lysá nad Labem, usadili se šachisté ke stolkům, aby si zahráli turnaj!

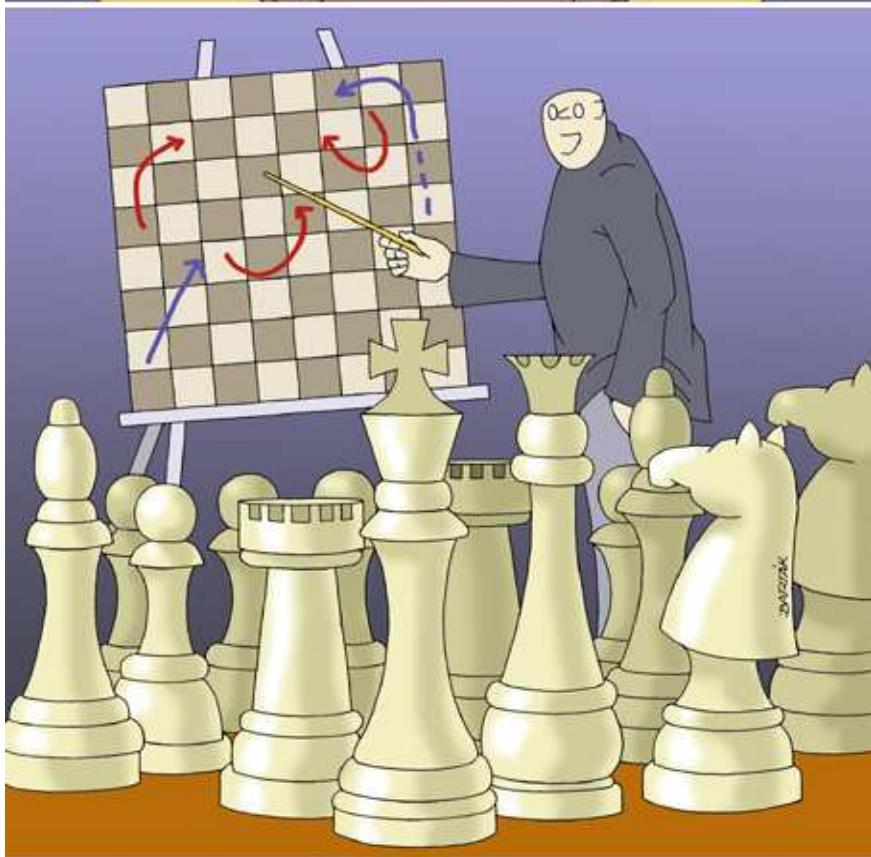
Ale tak úplně v klidu být nemohli, vždyť šlo o simultánku.... Takže velmistr, který pochodoval od šachovnice k šachovnici, jim příliš dlouhého rozmýšlení nedopřál.

Nás samozřejmě v historické hale **Masarykova nádraží** v Praze kromě nabízeného občerstvení a kolem spěchajících cestujících zajímal připravený program, v němž o Bartákově výstavě i o autorovi

samém, ale hlavně o akci, ke které výstava patří, promlouvali vzácní hosté. Za přítomnosti

autora a za osnovatele celého projektu, předsedy **Pražské šachové společnosti Pavla Matochy**, výstavu „Mat bez slova“ zahájili domácí: člen představenstva Českých drah **Michal Štěpán** a starosta Prahy 1 **Oldřich Lomecký**. Jak už jsme zmínili, mnozí sem přišli ne na vlak, ale na vernisáž výstavy. A její součástí byla i simultánka velmistra **Martina Petra** (vítěze turnaje v *Šachovém vlaku* 2012), ve které si tři z jeho dvanácti soupeřů dokázali vybojovat cennou remízu. V místě byla ke spatření, kromě vážené umělkyně choti **Terezy**, také starší Bartákova kniha šachových vtipů, na úvodním panelu slovo o autorovi a také další informace o *Šachovém vlaku*. Ten nyní už brázdí českou kotlinu: posledního dubnového dne se přestěhoval na hlavní nádraží do Plzně. Ze západočeské metropole se po dvou týdnech posune na sever do Ústí nad Labem, odkud opět po dvou týdnech poputuje do východočeských Pardubic.

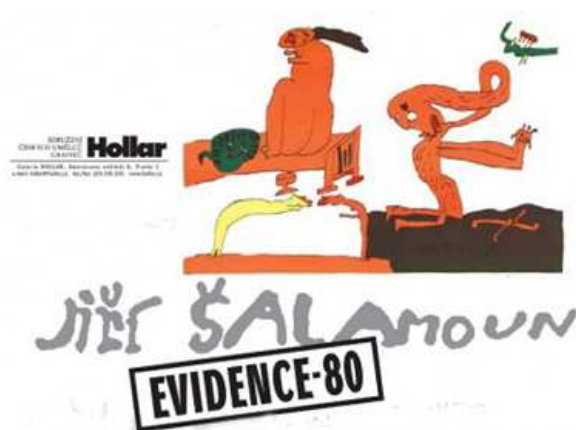
Vybrali jsme pro e-GAG dva vystavené vtipy bez slova (**viz vlevo**) a pár snímků (**viz na minulém stránce**).

Avšak čtenářům z výše uvedených měst doporučujeme využít příležitosti a zajít si v patřičných týdnech za kresle-

ným humorem na nádraží. Výstava opravdu stojí za to, což potvrdila účast štábu ČT...

Barták je Barták. A když jsme už na vernisáži načichli tou šachovou terminologií - nebojíme se označit historicky prvního předsedu České unie karikaturistů a uznávaného mistra humoru, klidně i za velmistra. (G)

Snímky: **PŠS a Gagfoto**; další na <http://www.praquechess.cz/>

Šalamoun v pražském Hollaru - Evidence-80 (viz plakátek vedle!)

Fór dubna: Vhrstí!

Na nejvyšší příčku podruhé za sebou dosáhl **Vhrstí**, který porotu zaujal obrázkem o úspěšném čerpání státních dotací. O jaru a skutečné lásce pojednává na druhém místě **Jiří Pírk** a trojici nejlepších kulinářsky zakončuje **Vladimír Líbal**.

Všechny soutěžící práce najdete i s úplným pořadím dle hlasování poroty na adrese:
<http://www.ceska-karikatura.cz/cs/vtipy-mesice/detail/32/>

Fefík k Sorry:

Další číslo SORRY vyšlo ve středu **6. května** tr. Krom obvyklých rubrik v něm naleznete rozhovor s hercem Jirkou Maryskem. Protože se „první“ číslo téměř vyprodalo, jdeme do květnového vydání s nákladem čtyři tisíce

Abych nezapomněl – na stránkách www.sorry.cz najdete seznam trafik, kde se prodává Sorry.

Rozhodli jsme se zřídit sobě poradní orgán, redakční radu. Jmenovali jsme do ní za výtvarníky **Setíka**, za podnikavce a lid obecný vůbec **Romana Kříže**, majitele restaurace U Topolů a **Hanku Klimentovou**, orientovanou v oblasti marketingu, PR a nových médií.

Jé Jé - Jára jédé

Kdo rád plánuje dopředu, označí si v diáři, že v pátek **3. července** 2015 v Muzeu a galerii v České Lípě začne úderem 17. hodiny. vernisáž výstavy kreseb a obrazů **J. J. Neduhu** a **Vlastimila Třešňáka**. Jak hlásí e-GAGu autor **Jé Jé**, v plánu je vyvěšení řady komiksů, ale i olejů, grafiky. A - pozor pěkně - též spousty unikátů! (jn)

Knížky s humornou kresbou

Velká (ale opravdu velká, až gigant!) kniha „**Dějiny československého komiksu 20. století**“ má dva díly a ještě rejstříkovou brožuru(!) - to abyste se nevyvílili listováním při hledání v těžkotonážním

svazku, tedy svazcích. Více o tom v anonci - **viz vlevo** - kterou nakladatelství **Jirky Tomáše Akropolis** předkládá v nabídce distributorským tiskovinám **Nové knihy** apod....

Při ceně **2800 Kč** si ji asi zájemci budou muset objednat do čítárny některé z větších knihoven.

Další publikace, která má humornou kresbu na obálce a další od **Břetislava Kovaříka** uvnitř vyšla v nakladatelství **Olympia** pod

poněkud zavádějícím názvem „**Dědo, jak to tenkrát bylo?**“ a sportovní statistik **Míla Jenčík** se v ní věnuje zajímavé historii mistrovství světa v ledním hokeji (těm konaným u nás, jak prozrazuje podtitulek umístěný nad titulem díla). Vzorem pro její vydání byla obdobně pojatá kniha k mistrovství světa ve fotbale, která před časem vyšla i v českém vydání. Nová publikace (viz obálka **vpravo!**) má 160 stran a stojí, dnes tak obvyklých „rovných“ 299 Kč. (g)

Neprakta už zase zpátky v Praze:

Ano, právě pro Pražáčky a Pražáky se konečně koná Nepraktova výstava i v Praze! Nepředstavuje tentokrát jen dílo **Jiřího Wintera**, ale i **Miloslava Švandrlíka**, který byl též svérázným výtvarníkem. Po dlouhé době bude současně s nimi vystaveno ještě dílo nonkonformního akademického sochaře **Jana Bernata**. O výstavě více zjistíte také na: <http://neprakta.com/tri-musketyri-vernissage-vystavy-v-praze-4-5-2015> a také na **příští straně** od našeho spolupracovníka, který se na výstavu vydal a fotil tam!

Víte co? Jděte do Háje!

Vyzývá nás Jan Koutek. Koutek samosebou nešel s tím svým Nepraktou do háje, ale za Nepraktou na novou výstavu do pražské čtvrti Háje. V příjemném prostředí tamního Úřadu městské části s číslem 11 je k vidění (ovšem jen v jeho úředních hodinách) sice komorní, zato pěkná vzpomínková výstava. Obsahuje: **Neprakta** = tucet rámců, **M. Švandrlíkovi (viz foto dole)** a **J. Bernatovi** je věnováno po osmi formátech. Vše v nevídané a zajímavé kvalitě. Pokud vás tam ještě někdo pošle - neváhejte a jděte! Setkání se *Třemi* (už zesnulými) *mušketýry po (více než) dvaceti letech* je možné až do 1. června tr.

P. S. V knize návštěv je uveden jako první Sláva Martenek. To se mu to cestuje, když má letadla zdarma!

Text a snímky: **Jan Koutek**

Veselé klapky pro Zlín

Po nedávném pražském představení už odputovaly Klapky 2015 (ty staříčké filmové) do Zlína na známý festival filmů určených dětskému divákovi. Jak hlásí našemu magazínu *Jan Koutek*, krom klapky pomalované (**viz obr. vedle!**) právě letos jubilujícím **Milošem Nesvadbou**, který se účastnil zahájení výstavy osobně, jsou mezi exponáty tradičně zastoupena také díla našich „humorizujících“ výtvarníků. Kousky - třeba od *Vlasty Švejdové*, **Marie Plotěné** anebo **Pavla Matušky (viz obrázky na další straně!)**. U Matuškovy díla však nutno zvýraznit text. Lyžař se ptá Santy: **„A vy jste kdo?“** (jk)

Vlevo **Pavel Matuška** - vpravo **Marie Plotěná** (ilustrace k textu na předchozí straně)

Štancelovi v DNM v Praze

Stihli jsme to zveřejnit ještě v minulém čísle: V **Domě národnostních menšin** v Praze 2 ve Vocelově ulici číslo 3 byla 13. dubna zahájena výstava kresleného humoru slovenského páru **Zuzany a Vlada Štancelových** nazvaná FÓR.

Dnes tedy z výstavy aspoň jednu ukázkou. Vidíte ji vlevo vedle a je z pozvánky na vernisáž... (r)

Jiránek na ledě i nad ledem

Plasticky jako bruslící maskoti MS v ledním hokeji a animovaně nad ledem uprostřed zimních stadiónů v Ostravě i v Praze. Velkolepý posmrtný vpád **Jiráňkových** figurek dvou králíků do našich domácností. Spolu s **Jágrem**, **Forsbergem** či **Crosbym** se denně setkáváme v přímých přenosech také s **Bobem a Bobkem**, které Vladimír kreslil původně pro televizní večerníčky na libreto **Jaroslava Pacovského** z kulturní rubriky **Mladého světa**. Jeho jméno ovšem, stejně jako režiséra či autora výtečné filmové hudby, zná (na rozdíl od populárnějšího pražského autora novinových vtipů) jen málokdo. Přesto je dvojice bruslících maskotů s hokejkami u diváků velmi úspěšná - především díky pohyblivosti králíků, kterou mají animátoři za dlouhá léta výroby mnoha dílů seriálu zažitou. A tak se dnes dočítáme v novinách, že:

„Celá show v hale funguje. Od kostky, výběru písniček po až euforické maskoty **Boba a Bobka**, kteří tančí jak ze **Star Dance**. Oblíbené jsou animace zplihlých králíků, co si po každém vyloučení polejí uši vodou jako trest za své **fauly**.“ (Dnes)

Zeman a Putin, jak už víte, mají mít od data oslav vítězného konce 2. světové války své květnové místo nejen v Moskvě, ale také v **Ratajích nad Sázavou**, kde se o víkend otvírala výstava jejich portrétů z per a štětců karikaturistů a vtipkujících kreslířů našich i cizích. Místo pro reportáž z vernisáže jsme si v tomto čísle až do poslední možné chvíle nechávali volné. Snímky ani zpráva z Galerie Chodba zatím nedorazily - takže snad v čísle příštím! (r)

Tenhle „dokument“ je bojový plán. Vtipné by bylo, nazvat ho cestou k **Únorovému vítězství**. Oč šlo? O hodně. **Ivan Hanousek**, který byl autorem dochovaného textu, k tomu píše:

Současné svazy umělců se už na přelomu let 1989 a 1990 prudce otrásaly personálními změnami. Léta i celé životy potlačovaní spisovatelé, skladatelé, ale také reprodukční umělci, jako muzikanti a herci, se náhle ocitli na kandidátkách uměleckých svazů, jaksi bez toho, že by chtěli anebo se na tu roli připravovali či byli stavěni. Svaz výtvarných umělců nebyl výjimkou. To, že to nakonec dopadlo více či méně špatně, je jiná věc. Bourat je snazší než tvořit, to konečně platí i pro dnešek. Brzy se ukázalo, že někomu jde o svobodu tvorby, jinému spíš o zachování státní podpory uměleckým svazům,

Po zralé úvaze navrhuji:		
1.	Prohlásit toto sezení za zakládající chůzi ČUK	
2.	Ustavit přípravný výbor, který bude mít tyto základní úkoly:	
	a) uvědomit veřejnost - tisk - rozhlas - TV a to okamžitě - nejpozději do čtvrtěních Aktualit.	5
	b) schválit ^{připravit} základní body programu ČUK (cíle)	
	c) vytvořit delegaci 2-3 lidí na pátek 9.2. do Mánesu, kde seznámí Kruh s ustavením ČUK a rozdá namnožené provolání (přihlášky).	
	d) stanoví termín valné hromady, zajistí místo (Mal.Bes., Lid. dům, hospoda?) pro asi 150 lidí (nejl. nějaká sobota poledne)	10
	e) rozešle přihlášky, letáky všem mimopražským, bývalým i potenciálním autorům.	
	f) pozve na ustav.hromadu delegaci ze Slovenska	
	g) připraví návrh stanov ČUK	
3.	Vybrat anebo zvolit prozatímního čestného předsedu ČUK - někoho s jistým jménem a úrovní. Ostatní členové přípravn.výboru by měli být agilní pracanti.	
4.	Vytvořit systém další komunikace v nejbližších dnech - a schůzek (místo, dobu) - spojení.	15

dalším dokonce hlavně o majetek - budovy, respektive různé fondy. A také šlo o „moc“. Pokud jde o Český svaz výtvarných umělců, hned na začátku se nejvíce ke slovu a prosazení draly lidské typy, které bychom mohli v našich *ČUKopoměrech* přirovnat třeba ke *Kratochvílovi* nebo *Dvořákovi*; tedy umělci vysoce kritičtí a polemizující. Schůze se měnily v těžké spory, vlastně spíš hádky. O cokoliv.

Protože jsem kdysi - v roce 1969 - už o jisté samostatnosti autorů kresleného humoru přemýšlel a také - celkem marně, neb zbytečně - se pokusil o založení spolku těch nejlepších, měl jsem jistý náskok. Viděl jsem, že tak nesourodý soubor karikaturistů by časem mohl skončit stejně, bylo zapotřebí rychle předběhnout „dikobrazáky“, kteří, když se ukázalo, že jim nikdo nemíní ublížit, rychle pookřáli a věnovali se rozkulačení, tedy zprivatizování týdeníku jako populární „dojné krávy“. Protože jsem si nikdy nedělal přehnané iluze o všech autorech, bylo zřejmé, že velkou část můžeme motivovat tím, že konečně budou členy svazu. Budou mít dosud pro ně komunisty odpíranou legitimaci člena českého výtvarného svazu. Ale také jsem věděl, jak velkým motivem jsou peníze - tedy honoráře... Bylo proto nutné, krom demokraticky zvoleného vedení spolku a solidního jednání se členy, což bylo hlavním poselstvím našeho úsilí, také něco nabídnout - a tím jsem mínil odbyt pro tvorbu členů.

Už jsme tu lecos zdokumentovali v březnovém a dubnovém GAGu. Jenže nyní jsme zase teprve v únoru a na papíru (jak vidět dle normované stránky, šlo o rukopisy do Stadiónu) vidíte, co jsem tehdy sepsal a čím jsem se také zabýval až do ustavující Valné hromady. Všechny ty body pod číslem **2 od a) po g)** se podařilo realizovat, nebyl jsem v tom už sám, zázemí jsem měl ve Škrtu, kde jsem byl redaktorem právě přes výtvarnou část. Podstatný byl počátek února 1990, kdy jsme oznámili vznik

spolku namísto tehdejšího (Ceplechova a Beštova) *Kruhu karikaturistů* v nově formovaném svazu výtvarných umělců. To, že jsme tak byli my, karikaturisté, prvními, kdo se takto „osamostatnil“ je patrné z toho, že jsme pro ČUK dostali v rámci žánru číslo „01“ (třeba sochaři, malíři anebo grafici se zapisovali až s vyššími čísly...)

Zásluhu na této první fázi měli jak významní karikaturisté, kteří se věnovali radostnému vyřizování účtů se slouhy režimu a ventilování svých osobních křivd (kupř. Vyčítal s dikobrazím redaktorem Kánským) anebo sporům s komunistickými institucemi (Vladimír Jiránek s komunisty vydávaným týdeníkem Dikobraz) tak autoři noví. Většinu jsem jich znal - byly to desítky přispěvatelů do týdeníku Stadion.

Zdůvodnění: Musíme předběhnout Ceplechovce, Dikobrazovce (Písek!)
 Nevidím velkou šanci, je v Mánesu na schůzi přehlasovat - budou tam ve velké převaze početní (vesměs vázaní na Dikobraz) Navíc ~~velká~~ většina našich potenciálních spojenců tam nedorazí (Slíva, Barták, Jiránek atd.)
 Dát jasně na vědomí, že kdo setrvá v Ceplechově zprofanovaném Kruhu (ať už ho nadále povede Ceplecha nebo kdokoliv jiný) jde z kola ven - je v autu. Umožnit i autorům Dikobrazu členství v ČUK - pokud budou chtít.
 V argumentaci mimo morálně-politických zcela jasných věcí lze používat i program, který máme a který Kruh celých dvacet let nedělal (s výjimkou pár výstav pro vybrané) - ne proto, že nemohl, ale že nechtěl. Např. - ustavení samostatné výstavní síně jen pro KRhumor - servis pro autory (informace o mezin. soutěžích a festivalech) - ediční činnost (paperbacky, kalendáře, plakáty, pohlednice) - agentáž do zahraničí - zřízení valutového konta u ČSB v Praze - uspořádání mezinárodního festivalu KRHumoru v Praze - klubové akce - fankluby - rubriky ve Skrtu i jinde (Moravskoslezský deník) atp.

Pro historii české karikatury, která se tehdy zcela přirozeně rodila v Praze (na venkov se události a zápasy té doby dostávaly jen poštou a po telefonu) jsou důležité i argumenty, které tento objevený dokument obsahuje v závěru. Popsal jsem tam a myslím, že pak s Kobrou také prosazoval a většinou i realizoval důležité (pro mne, či pro nás) kroky, které je třeba vykonat, aby se Česká unie karikaturistů nejen zavedla, ale také fungovala co nejlépe a co nejdéle. Jak dnes víme, podařilo se to až nečekaně. Proto, že duch, který jsme spolku vedeném prvá léta Bartákem vtiskli - totiž, že od státu a politiků nic nechceme - trval. Totiž, že si budeme od nich držet odstup. Tak se stalo, že se nás netýkaly tahanice o majetek, výstavní síň, časopisy (SDN), či budovy (Mánes). Samozřejmě jsme žili v iluzi, že se časem vz můžeme na vlastní výstavní síň s kavárničkou; s vydavatelstvím katalogů a knížek vtípů ve vedlejším kumbále (a nejlépe s malou tiskárnou ve sklepeš). Cesta v této zemi ale šla velice rychle jinam. Kam, je vidět z lecčeho, co se nepodařilo. Nicméně naše snaha uchránit slušnou pověst spolku jako partnera každému solidnímu subjektu v této zemi i v zahraničí, se do loňského roku dařila. Hned zpočátku jsme byli mimo veškeré tahanice česko-slovenské. Členům, kteří měli zájem o jakoukoliv činnost, jsme byli k ruce, dokázali jsme šířit informace i v „dřevních“ letech bez mobilů a internetu. Kobrova zásluha na obnově Bienále kresleného humoru Písek rozkvetla až do každoročního setkávání našich autorů, v čele s uznávanou osobností Bartákem, s elitou evropských autorů. A ukončily ji až tamní volby a následné dohadování, v němž ČUK už nepřišel s solidním návrhem, jak využít grant, který nakonec město přece jen slíbilo. To se naopak podařilo v Hradci Králové, kde Humorest díky nové situaci na radnici a přičinlivosti Lichého zažil vzkříšení.

A výstavní činnost v čele se Salony v MB a v Mánesu jsme během především výročních kulatých a půlkulatých let obohatili také o solidní katalogy k výstavám jako ten plzeňský (2005) a pak ten super s názvem „2cet“ (2010). Náš bulletin GEK, pak t-GAG a posléze i e-GAG magazín přinášel více jak dvacet let propozice zahraničních i domácích soutěží cartoons, které jsme vybírali pokud jde o kvalitu i solidnost tak, aby se členové České unie karikaturistů nezapletli do nějakého temného podniku v Syrii, Palestině nebo Iránu a neublížili si tak (respektive nekazili dobrou pověst našeho spolku). (i.h.)

Tank mířil na budovu BBC

Sotva vedení BBC své rozhodnutí (neobnovit smlouvu) oznámilo (...) média z ní udělala hlavní zprávu (...) přesto, že *Jeremy Clarkson* byl jen moderátorem televizní **show** o autech. Šlo v ní hlavně o Clarksona, jeho nápady, **vtipy** a často nevybíravou obhroublost. (...) Když pořad *Top Gear* před lety přebíral, byla to nuda a žádná **zábava**, teď ho však sleduje každý dvacátý člověk planety. (...) Na jeho obranu se postavili fanoušci, kteří sebrali petici s miliónem podpisů, již vedení BBC dopravili tankem, přesně v duchu Clarksonova **humoru** a stylu. Milan Vodička: „BBC vyhodila *Jeremyho Clarksona*“, MfDNES, 26.3. 2015, str. A8

Na okraj výstavy “Charlie Hebdo” v centru DOX

V pražském centru (...) DOX vítá návštěvníky už více než tři roky nápis nad vnitřním vchodem: „*Jsem český srab, který čuměl, když nakládali Židy (teplouše a mrzáky), hajloval náckům, mával komoušům a pak chtěl jistotu desetinasobku*“. Autorem je skupina *Pode Bal*.

Podle žalobce tak vzniká oprávněné podezření, že jsou tu „*Češi vystavováni zvláštní pozorností jako národ chovající se zavrženíhodným způsobem*“, což je v rozporu s historickou pravdou. Ta epizoda je jedním z mnoha příkladů nepokojného vztahu mezi kritickou (osobní) reflexí, **satirou**, urážkou a kulturním statkem. Kulturní statky všech druhů - od blasfemických popěveků a **parodií** státních hymen přes **kabarety** graffiti až po poklady národních galerií - vyvolávají to, co tento nápis: osvobozující distanci vůči vlastní identitě povýšené na samozřejmost. Odstup od toho, co ostatní uctívají bez distance, je však vždy vnímán jako pohrdání národem. Cenzura je proto normálním stavem společnosti. (...)

Mnohonásobná vražda v **Charlie Hebdo** vyvolala živou představu, že svoboda projevu, která je především právem na **výsměch** zbožňeným entitám všeho druhu, je „*normálním stavem společnosti*“. (...) Je to velká iluze, svoboda projevu není hodnotou většiny, ale antikonformistických menšin, které bourají, co jsme zbožštili a stávají se proto obětí nenávistných reakcí i trestních stíhání.

Václav Bělohradský: „*Normální je cenzura*“, Respekt č. 6, 2. 2. 2015 (**viz obr.!**)

Úspěch filmu díky typickému ostrovnímu humoru

John Madden se vrátil do indického hotýlku, znovu ho naplnil skvělými herci a znovu sklízí potlesk. „*Nedokážu vám odpovědět, jestli má smysl pro humor každý Brit, ale mohu vás ujistit, že britský humor zabírá takřka všude na světě. Až se sám divím,*“ přiznal tvůrce filmu *Druhý báječný hotel Marigold*. „*Náš cit pro ironii* a zejména pro **sebeironii** je součástí národní povahy. Týká se i herců: byť jde o vážené osobnosti, oni sami se moc vážně neberou,“ zmínil Madden hvězdy jako *Judi Denchová* (...)

Mirka Spáčilová: „*Britský humor zabírá všude...*“, MfDNES z 27. 3. 2015, str. A9

Spirituál se silným smyslem pro humor

Kardinál Tomáš Špidlík, S. J., jeden z největších světových odborníků na problematku východního křesťanství, zemřel před pěti lety, 16. 4. 2010. O erudici a rozsahu svědčí mnohé. Kromě stovek publikací a článků (...) i skutečnost, že římská filmová studia našla po smrti Andreje Tarkovského právě ve Špidlíkovi jediného člověka, který dokázal vyložit teologické významy Tarkovského filmů. Neoddělitelnou součástí jeho osobnosti byl jedinečný **humor**, který sám nazval „*lékem proti všem herezím*“. Dokázal kriticky ocenit i Osudy dobrého vojáka Švejka. „*Podle mne je humor přirozenou ochranou proti všem druhům fanatismu.*“

Pavel Helan: „*Muž, který chtěl létat*“, MfDNES ze 16. 4. 2015, Příloha Plus, str. 1

Josef Čapek - 26. března uplynulo 128 let od jeho narození

Karlu Čapkovi bylo (v r. 1919) osmadvacet, Josefovi jedenatřicet. Oba se ztotožnili s novým režimem a jako novináři se plně vložili do veřejného dění, zprvu zejména v Národních listech a **satirickém** Nebojsovi, kde Josef, znalec a milovník *Daumiera* a *Goyi*, poprvé uplatnil své umění **aktuální politické kresby**. Ta se v následujících dvaceti letech stala asi nejvýznamnější složkou jeho užití formy a vyvrcholila ve slavném cyklu *Diktátorské boty* (knižně 1937). (...) Nastupující avantgarda se k tvorbě bratří Čapků stavěla odtažitě, protože nesdíleli její obdiv k Sovětskému svazu a komunismu. (...) K většímu souznění došlo ve třicátých letech, kdy před avantgardou i Čapky vyvstal společný nepřítel - fašismus. Po nástupu Hitlera otiskl Josef v Lidovkách stovky **satirických kreseb**, spolupracoval i s tiskem německého antifašistického exilu a v r. 1934 se zúčastnil pověstné **Mezinárodní výstavy karikatur a humoru** v pražském Mánesu.

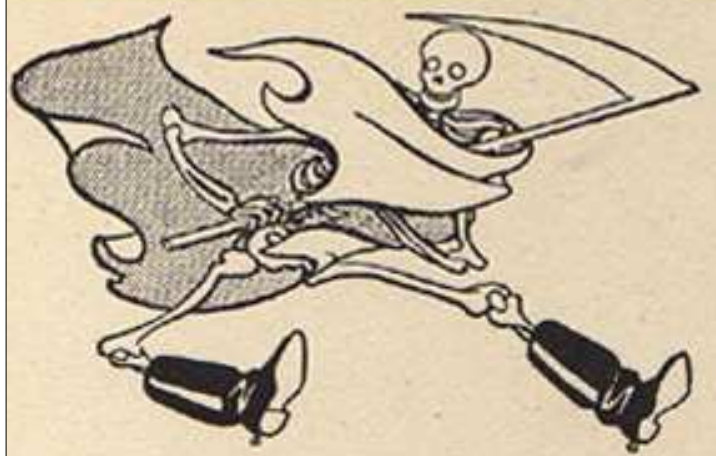
Viktor Šlajchrt: „Vymyslel slovo robot“, MfDNES, 26. 3. 2015, Příloha Plus, str. 1

Kresby: **Josef Čapek**. Ukázky z cyklu *Diktátorské boty* z publikace „*Dějiny zblízka*“, soubor satirických kreseb. Vydal František Borový v Praze 1942. (reprodukce: archiv GAGu)

Češi: Putinovštější než Putin

Debata o chystaném průjezdu americké vojenské kolony českou kotlinou se vyznačuje vyhrcočeností (...) Nic proti hádkami prosycené diskusi, trpký **vtip** je však v paradoxu, že tahle není vůbec zdravá. To hlavní na věci zůstává

zasuto pod nánosy civilizačně trapných, zápečnický čecháckovských a přesně podle kremelského gusta podávaných řečí o tom, jak si musíme hlídat naši svatou českou hroudu před vpádem cizáků. (...) Trpký **vtip** je však také v tom, že v Bílém domě si jen odškrtnou, jak krásně dali najevo svůj zájem o silné vazby s touto částí světa, byť už je roky jasné, že spojení se střední a východní Evropou je věc, které Barack Obama nikdy nepřikládal význam. Jeho ambice, řečeno bohužel nepříliš **ironicky**, jsou přece vyšší, než aby pěstoval vztahy s těmi malými, nevýznamnými, kteří v USA stále zásadně spatřují garanta míru, demokracie a stability. On chce uzavírat velké, globálně viditelné dohody s Rusy, s Iránci a s Kubánci a to i za cenu, že od nich výměnou za svou vstřícnost nedostane nic hmatatelného. Kremelský vládce musí asi sám být překvapen tím, jak mu prochází všechno včetně anexe Krymu, sestřelení letounu s třista lidmi na palubě a cynického podepisování příměří se zá-

měrem hned je porušit. Ale při pohledu na naši část světa mu musí **smích** přímo **cukat koutky...** Spíše se přece mohl obávat, že agrese proti Ukrajině zdejší společnost semkne v protiruské obavě, aby se nějakým způsobem neopakoval rok 1968. (...) Ale kdepak. V Česku sílí hlasy těch, kteří jsou takřka putinovštější než je on sám. Jsou ochotní donekonečna vydávat střet na Ukrajině za občanskou válku (...) Ale čtyřdenní průjezd amerických vozidel budou označovat za okupaci.

Teodor Marjanovič: „*To tenkrát v dvatisícpatnáctom*“, MfDNES, 23. 3. 2015, str. A14

Řecký premiér Alexis Tsipras povyšil v Kremlu ruskou ruletu na diplomatický nástroj. Vysoká hra mezi Ruskem a EU si však žádá po čertech rychlé rozhodování: s Moskvou proti sankcím, nebo s Bruslem na bubene? Psycho, protože zlé jsou obě varianty. Pall'

Řecká ruleta: s Ruskem nebo s EU? Řecký premiér *Alexis Tsipras* mlčí, vykrukuje se a hýří arogantními požadavky, kdekoliv se objeví. (...) Nyní vše korunoval úlisností, s níž se předvedl při své návštěvě u Vladimira Putina v Moskvě. Při setkání v Kremlu došlo i k vzývání společného pravoslavného dědictví, což, dodejme, vyznívá v případě skalního levičáka na jedné straně a bývalého kágébáka na straně druhé tuze **komicky**. Ale podstatnější je, že Řecko nyní asi dostane zelenou, aby do Ruska dováželo svoje jogurty. Ne že by člověk Rusům takové pochutiny nepřál, ale **vtip** je v tom, že Tsipras sedá na lep už dlouho soustavně vyvíjenému úsilí zasadit do Evropské unie klín a rozmělnit tak (...) i sankce uvalené na Moskvu jako trest za brutální a všechny mírové zásady pošlapávající vojenské tažení na Ukrajině.

Teodor Marjanovič: „*Svémi jogurty se vlichotil...*“; MfDNES, 9. 4. 2015, str. A14

Kresba: **Václav Teichmann**, MfDNES

Srandičky jako pravá tvář ČR?

Co je české bohatství? Bylo by snadné napsat, že české ručičky, doplnit to citátem a nakonec přidat naši pýchu na Karla IV. a **Járu Cimrmana**. Podle mě je však problematika českého bohatství zamotanější. (...) Naším problémem neproblémem je to, že zazní-li název „Česká republika“, spousta cizinců si představí pivo, holky, ponožky v sandálech a knedlíky. Proč? Protože díky povaze Čechů, která by se za národní bohatství už považovat dala, si z toho sami děláme **legraci**, prezentujeme se tak a kvůli našemu zvláštnímu **humoru** většina cizinců ani nepochopí, že jde o **recesi**. Až do tohoto momentu to zní jako **zábava** českého typu „Proč ze sebe neudělat debily?“, problém však je, když si nás tak svět zaškatulkuje.

Barbora Hálová, studentka: „*Pivo, holky... knedlíky...*“, MfDNES, 5. 5. 2015, str. A11

Jan Hus v čepci kacíře

Pražané mohou navštívit expozici v Karolinu, jež se věnuje životu **Jana Husa** a jeho působení na Karlově universitě. V době svých studentských let na pražské universitě hrával vášnivě šachy a účastnil se studentských **taškařic** v maskách. Zhruba za dvacet let byl na téže universitě zvolen rektorem. (...) Husova role rektora je v současné době vnímána jako vyvrcholení jeho akademické dráhy. Hus byl krátce děkanem artistické (dnes filosofické) fakulty, kterou sám absolvoval. (...) Mistr Jan Hus je na výstavě, kromě modelů jeho soch, vyobrazen ještě několikrát. Neznámý autor ho ztvárnil na desce z *Vliněvsi* (**viz obr. dole**) kterák asistuje svatému Vojtěchovi při obřadu. Na hlavě má svou kacířskou čepici z Kostnice.

Tereza Blažková: „Universitu mají vést Češi, mínil Hus“; MfDNES 28. 4. 2015, str. B3

Druhý obrázek (nahore) není z výstavy. Je od zlínského kreslíře **Radka Stesky** a ukazuje současnější možnost - nikoliv jako upálení, ale poněkud *postmoderní* „Odpálení kacíře Jana Husa“.

Kritik amerického „teroru stálého úsměvu“

David A. L. Fincher (52) je americký režisér a producent (...) Největší zděšení způsobil v roce 1999, kdy v **černohumorné satíře Klub rváčů** nechal hlavního hrdinu na konci filmu prostřelit si hlavu a pojmout to jako happy end (...) Zatím poslední dokončený počín *Zmizelá* se na první pohled zařazuje k lehce nevýznamným snímkům. Zase vražda, zase „muž nenávidící ženy“, zase americký hezoun, který má druhou horší tvář. Fincher

se ovšem propracovává k jemnější kritice národně vštěpované přetvářky. (...) Při obsazení *Bena Afflecka* do role manžela mu pomohlo googlovat, jakým způsobem **se směje** na veřejnosti. Zjistil, že herec, který se příliš brzo proslavil, musel potlačovat svoji mnohem inteligentnější povahu a stát se vlastně mediální **karikaturou**. A tak v novém filmu využívá obraz líbivé, ale neupřímné hvězdy v příběhu o tom, že **smát se do kamery** je vždy násilné. Kamil Fila: „Muž, který nenávidí zábavu“, Respekt č. 40, 29. 9. 2014, str. 57

Teroristé odrazení. Dobrá zpráva z USA

Svoboda slova je cenná věc, a byť samozřejmě nemusíme souhlasit se vším, co se v jejím jménu dělá, nemá nikdo právo ji omezovat vražděním. Proto jen ať zazní, která **karikatura** v texaské soutěži vyhrála. Autorem je **Bosch Fawstein**, jenž znázornil Proroka, jak s mečem v ruce varuje kreslíře: „**Nesmíš mě kreslit.**“ Ten odpovídá: „**A právě proto tě nakreslím.**“ Teodor Marjanovič: „*Karikatura vyhrála, teroristé odrazení*“, MfDNES 6. 5. 2015, str. A16

Citát měsíce / Tomáš Špidlík (1919 - 2010)

„Proč totalitní režimy nesnášejí humor? Protože berou jako absolutní něco, co je pouze relativní, částečné. Humor ale to, co se zdá absolutní, relativizuje, a proto se i prostřednictvím vtipů lidé brání.“ MfDNES, 16. 4. 2015

Návrat kresby **Miroslava Bartáka** na obálkový vtíp humoristického magazínu **Nebelspalter** je velkolepý. Prostě Barták beze slov a přece tak výmluvný. Ovšem Mirkovy kresby jsou po každé komponovány do celého prostoru, zatímco Nebelspalter (není v tom sám) mrzáčí takto pojaté kresby právě nesouvisejícími řádkami slov k obsahu čísla, nejen titulkem týdeníku. Krom textovými upoutávkami - a jak vidět (**viz vlevo!**) - ještě třemi dalšími anoncemi na články uvnitř časopisu. Pochvalu grafikovi v tomto případě lze přiznat jen za to, že kresbu v její dolní třetině bezohledně *neupálil*, ale nechal ji nejprve prosvítat a pak ještě dotáhl pod upoutávkami až dolů - tedy celou.

Jde o dubnové číslo 141. ročníku humoristického týdeníku jehož název lze přeložit nejspíš jako „**Mihoborec**“ (dle vzoru „ledoborec“) a má tedy **číslo 4**. Protože náš karikaturista obvykle dělá pro číslo dva obrázky k předem danému obsahu, vydali jsme se číslem dál a nalisovali ten druhý na str. 36 - už ne přes celou stranu, ale jako jeden ze čtyř. Díky tomu, že máme po ruce vnučku, porozuměli jsme jinak málo našinci blízkému tématu - kočky u *Dlouhouchých* na Velikonočním ostrově (**viz obr. vpravo!**) jsou fenoménem zvaným „**Hallo, Kitty**“ (berte to nezávazně). Spolu s dalšími pěti vtipy o módě pořizování *selfies* a o světě okupujících značkách (*McDonald* či *Coca Cola*) doplňují článek nazvaný „*Kultura je mrtvá*“. Krom Bartáka jsou tu zastoupeni hlavně domácí kreslíři, ale je tu i vtíp od *Santiagoa Corneja*, jehož známe z různých mezinárodních soutěží - tedy vlastně z jejich katalogů + webů... Druhým stabilním zástupcem „od nás“ je pražský rodák **Jan Tomaschoff** (Německo) s již obvyklým sloupkem čtyř vtipných aktualit z nichž dvě kresby beze slov jsme vybrali pro ilustraci do tohoto GAGu. Jde o vtipy srozumitelné lehce i bez textu a pro menšinu méně chápavých obyvatel země jsou na jedné z nich umístěny orientační prvky v podobě vlaječek. Oba vtipy se týkají diplomacie, když ta horní komentuje jednání **EU s Řeckem** a dolní plnění stále nových a stále zbytečných **rusko-ukrajinských dohod** směřujících od podpisu rovnou do skartovacího stroje...

Já to pořád říkám, že pro ráznou výmluvnost a tudíž i účinnost má mít kreslená zkratka v novinách své čelné místo (a nejen v humoristickém časopisu až na str. 20)...

Viz dva obrázky Jana Tomaschoffa! (Najdete je na další stránce vlevo!)

Samozřejmě - aktuality v měsíčníku to mají těžké, ale hlavní témata tak rychle nezasmradají. V části věnované domácí švýcarské scéně to Pražák ani Brňák posoudit nemůže, ale ve světě ano. Islámský terorismus, tentokrát v ničení historických památek, je pro satirika odkudkoliv, mimo Islámský stát, vděčné téma. A dvoustrana 62-63, graficky ozvláštňená mapou

světa a od ní vedoucími linkami k místům, kterých se kresby týkají, ukazuje, že záběr rubriky vtipů s názvem **Weltspiegel** (Světové zrcadlo) je dost pestrý. Stejně tak i okruh autorů, mezi nimiž je i trenčínský **Ľubomír Kotrha**. K ničení kulturních památek vyhlášených UNESCO patří další z vybraných vtipů do GAGu (**viz výše na obr. vpravo!**). **Petra Kaster** nakreslila na celou tiskovou stranu Nebelspalteru **největší plastickou (plastikovou) mapu světa**, po níž se mohou, jak vidět, procházet i školní výpravy a děti si tak mohou zkusit pravdivost bible - tedy v onom zázračném „chození po hladině“. Zřejmě v rámci ekologické výchovy školní mládeže.

4. číslo Nebelspalteru má **68 stránek**, všechny jsou barevně tištěné. Na té úvodní (str. 3), hned vedle editoriale **Marca Ratschillera** se píše pod titulkem *Spezialführung durchs Cartoonmuseum* o soutěži pro čtenáře z nichž budou vylosováni výherci pěti párů vstupenek na výstavu „**Peter Gut. Fürs Leben gezeichnet**“ právě v této instituci dlící v **Bazileji**. S odkazem na www.cartoonmuseum.ch

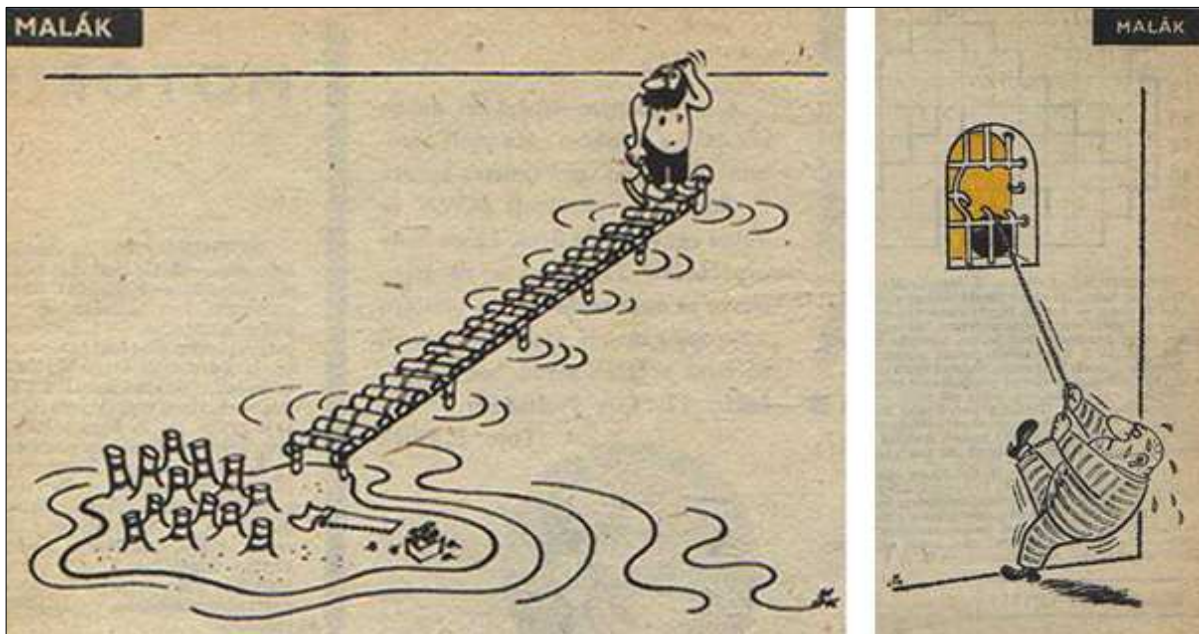
Kresby: **Miroslav Barták, Jan Tomaschoff, Petra Kaster** (Nebelspalter 4/2015)

Švýcarsko: Slíva a Gut

Zatím co my tady (viz výše) o **Peteru Gutovi** a on už zatím na chodníku se Slívou! Stojí tam panel, kterým zve Gut na tu bazilejskou výstavu. Pozvání, jak vidět, přijal známý z Prahy, **Jiří Slíva**. Do Švýcarska však nejel zdaleka kvůli Gutově výstavě, jiné snímky ho zachytily i při jiném vernisážovém koncertování. Vlastní výstavu zahájil Slíva v **Sissachu** nedaleko Basileje, přijel si tam s ním **zajamovat** i **Adam Tvrдый** na kytaru a Švýcar **Felix Klaus** na basu. Slíva tam publiku představil mimo jiné i pár písniček ze svého cédéčka. Samozřejmě vtipných...

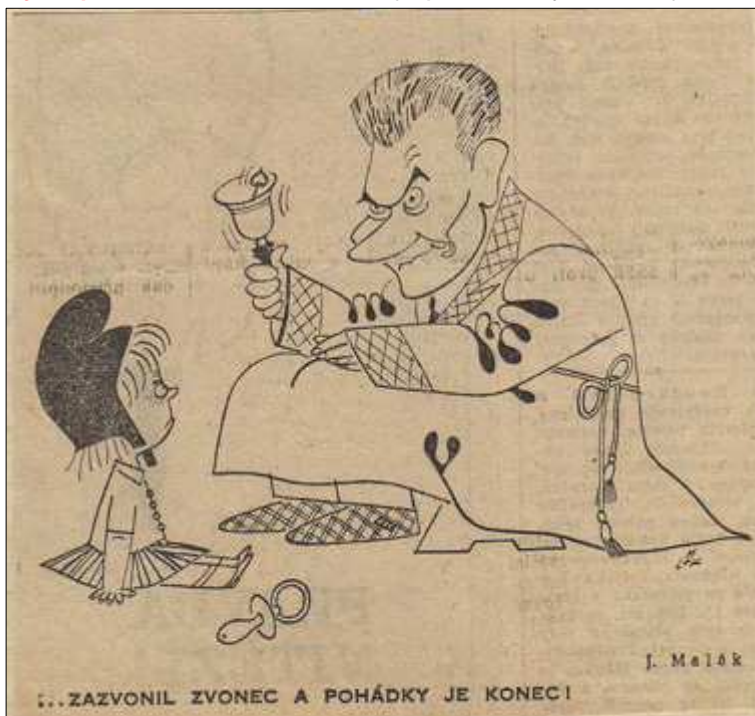
Výstava a katalog

V srpnu tomu budou tři roky, co jsme v GAGu zaznamenali, že zemřel **Jaroslav Malák**, jedna ze základních postav nové éry kresleného humoru, tak jak se v Praze utvářela od kraje 60. let uplynulého století. Ač svým ročníkem narození byl spolupachatelem nepříliš veselých vtipů let padesátých v Dikobrazu, jeho práce se brzy vyznačovala experimenty se stylem kresby a byl také jedním z ustanovujících členů skupiny Polylegran se základnou v týdeníku Mladý svět (u Weigela a Liďáka). Malák měl dar vizuální paměti, kterou uplatňoval ve velké míře při kreslení složitých technických aparátů či strojů, které kreslil víceméně z paměti. I

název Polylegran vznikl na základě humorného příběhu na „polyekranu“, který zhotovil jako hlavní poutač pro jednu z výstav této skupiny.

V Mladém světě se sice nevyhýbali vtipům se slovním doprovodem, ale hlavní novinkou na stránce humoru byly vtipy beze slov. Malák v rámci „soutěžení“ s kolegy o nejlepší fór na téma trosečník na pustém ostrůvku (tzv. „**Kruté moře**“) anebo „**Vězeň uprchl**“ (**viz oba obr. výše!**) nakreslil své vůbec nejlepší kousky obtížnějšího žánru, který k nám přistál opožděně

leč přece ze Západu (a často přes Polsko). Na rozdíl od autorů, kteří se pod vlivem Steinberga *and comp.* rovnou rozhodli proměnit i u nás kreslený humor v umělecký a myšlenově bohatý (náročný pro pochopení) žánr, Jaroslav Malák si zachoval svůj „český“ styl - jednoduchou kresbu, která od pohledu prozrazovala, že jde o humor. A že podstatné není diváka „přimět k zamyšlení“, ale pobavit nápadem. Malák přestal s ilustrovanými anekdotami obvykle kritizujícími nešvary dle objednávky „shora“. Omezil i výrobu vtipů na „komunální téma“, jak je dosud žádal vkus Dikobrazu. Přesto však zůstal humoristickým kreslířem.

Pražské jaro znamenalo velké rozvolnění také v tématice vtipů. Kreslený humor náhle opět potřeboval slova, slova, slova. Bylo jich teď všude plno a také Malák (i mladší Jiránek) propadl kouzlu bublin, které už dříve ve světě kreslíři vtipů přejali z žánru komiksů.

Polednové poměry zamíchaly osobními preferencemi autorů i čtenářů. Náhle došlo k promíchání *dikobrazáků* s *mladosvětáky* a to hlavně v tom, že ti z Polylegranu náhle získali velké „zakázky“ u mnohem potřebnějšího „dikouška.“ Malák byl tím, kdo si jako první troufl na cosi naprosto neuvěřitelného (tehdy pro nás všechny) když portrétoval československé politiky (**viz Smrkovský i Dubček!**) - a posléze dokonce nejen ty „kladné“. Jak výborné a úspěšné byly tyto vtipy i portrétní karikatury, tak jepičí měly dobu svého života.

Po zajímavé tvorbě z počátku roku 1969 se dost rychle Jaroslav Malák vytrácel ze svých obvyklých výskytišť. Měl ovšem i druhou a vlastně též třetí odbornost či profesi - byl skvělým ilustrátorem a ještě ke všemu výtečným autorem kreslených filmů, které vytvářel už na přelomu let 50. a 60. a tak se mohl v ne tak soudruhy viditelné a ne tolik nebezpečné oblasti realizovat i v dalším dvacetiletí.

Kreslený humor už to nebyl, ale humorná kresba ano - dokonce i v nepříliš u soudruhů „košér“ žánru, jakým byly kreslené seriály. Naštěstí je jaksi trpěli alespoň v časopisech pro děti a tak mohl Jaroslav Malák osvědčit své nadání pro veselé kresby aspoň zde. Měl jsem tu čest se s ním dvakrát sejít osobně, když jsem domlouval propagační seriál pro „mlékárenský průmysl“ pro čtrnáctideník Pionýrská stezka a Malák pak podle mých ne-

příliš intelektuálně náročných libret vytvořil desítku profesionálně zcela čistých a pro děti vesele stravitelných komiksů o Klídovi a Píďovi (**viz obr.!**)

Jaroslav Malák ^M_{L+K}

Karikaturista, výtvarník animovaných filmů, komiksový tvůrce a ilustrátor

Odbočka: Zprostředkoval to **Antonín Jelínek**, někdejší hlavní sekretář redakce *Mladého světa*, za normalizace redaktor *Pionýrské stezky*. Zde stál i za seriály *Káji Saudka* pro tento čtrnáctideník. Po Listopadu pak založil *Pivního kurýra*, kde se též pár let hodně dařilo humorným kresbám (i *Káji Saudka*) a též stripům (kupř. *Štěpána Mareše*).

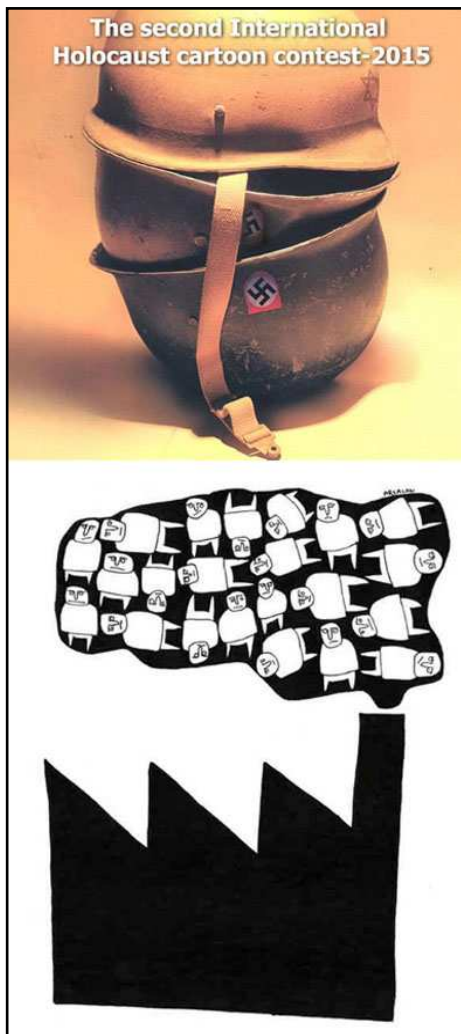
Nu a nakonec to, co mělo zaznít hned na začátku...

Na výstavě ve *Váchově špejcharu* (na níž jsme se pohříchu nedostali) představili zjara *Jaroslava Maláka* jaksi souhrnně. Nejen jako karikaturistu, ale i autora - výtvarníka animovaných filmů, ilustrátora a komiksového tvůrce. Právě tak ho také zachytil text s ukázkami z katalogu k výstavě, který na pouhých 16 stránkách přinesl zasvěcený a při veškeré kondenzaci fakt obsáhlý až úplný materiál **Pavla Ryšky**. Zatímco obrázky v katalogu jsou z **archivu Jaroslava Maláka** (např. oba **portréty vedle!**) naše kresby k tomuto textu jsme vybrali z archivu e-GAGu.. A věnovali jsme se zde - jak jinak také v e-GAGu - **Malákovi jako významnému autorovi výtvarné publicistiky**.

Aktualita / Z českého tisku

Renčínův návrat: v barvách rodiny MfDNESu

V příloze, která se ve čtvrtek dostává jen do schránek předplatitelů deníku MfDNES s názvem "**Dnes +**", objevila se zjara trojice ukávek textu z knihy *Jana Boňka „Krabice od bot Vladimíra Renčina“*. A od počátku května se Renčínovy **barevné vtipy** (asi výběr z díla) objevují ve **Víkendech** - sobotní příloze deníku - na str. 28, v **Doma DNESu** na str. 30 a v **Ona DNESu** a v **Test DNESu** v solidní velikosti (u sudoku). Vtipné je, že jsme teď dostali stejný fór hned **dvakrát po sobě** v jednom týdnu...®

Urážka? Nevkus? Hloupost? Pomsta za Mohameda...

Nejen, že jsou žalobci žalováni a soudy trestáni „popírači holocaustu“. Ale také jsou v obecném opovržení demokratické společnosti ti, kteří se plánovitěho vyvražďování jednoho národa účastnili a jejichž činů při nyní probíhajícím výročí konce druhé světové války vzpomínáme. Známy satirik a humorista *Benjamin Kuras* z Londýna se v *Reflexu Speciál* (ke svobodě slova či kresby) v této souvislosti v článku věnovaném „muslimskému humoru“ zmínil na str. 87 o nevkusném útoku iránského despotického režimu, který už po druhé vypsal soutěž o nejlepší protiizraelský kreslený vtip. **Viz plakát** vlevo nahore. Redaktor *Jiří X. Doležal* si toho povšiml, vyhledal web soutěže a mezi účastníky našel jedno české jméno...

Text jsme přinesli v minulém čísle.

Ve světě (v GAGu jsme o tom už dříve psali) budí soutěž opovržení a účast několika známých autorů i z našeho civilizačního okruhu je brána jako typický marný boj s totalitou, který známe z dob vládnutí komunistů a západních revolucionářů, kteří pro svou naivitu jezdili za nimi na Východ, aby jim tam tak „skákali na špek“. A byli proto krutovládci zneužívání jako už pověstní „užiteční idioti“. Nyní se tohoto úkolu ve vztahu k Íránu ujali někteří karikaturisté a nevzbudilo to ve spolcích sdružených ve FECO velké nadšení. Ba naopak. Tady je třeba si ujasnit jednu věc. Ne ona karikatura, která je dobře míněná a útočí třeba i na pozici a proti úmyslu pořadatelů, je tím špatným nápadem! Tím zlem, které se děje, je fakt, že se taková soutěž vůbec pořádá a jaksi počítá s početným houfem autorů, kteří prostě mají zvyk zúčastnit se kdejaké soutěže. A to, čím se pyšní, nejsou jejich příspěvky, ale jen fakt, že je do soutěže poslali.

Kresba vedle - autor **Armin Arsalan Ahmadinezad** (Írán).

Tentokrát stačilo malinko: v tématice zakamuflovat *holocaust*, trochu ho čímsi zaobalit a čekat, kdo se chytí. Jenže:

Tady zdaleka nejde o problém svobody vyjádření. Tady nelze stavět otázku tak, zda někdo může urážet památku dávného náboženského představitele karikaturou. A pokud ano, tak proč si stejně či podobně nedělat legraci z cílevědomého vraždění milionů v té době docela živých (a nevinných) obětí. A udělat tím bolest jejich potomkům, respektive přeživším. Zde jde nepřítelům svobody a demokracie jedině o tu naši účast. Vlastně vyprovokovanou spoluúčast. Židé by ji nespíš charakterizovali slovem „*chucpe*“ (něco jako hloupá drzost, opovážlivá oprsklost).

Ještě pár slov k účasti, kterou jsme před pár týdny prohlíželi na webu organizátorů sputěže z *House of Humor* v Teheránu. Iránců (povinná účast?) je tu jmenováno 104, z Indonézie 28 a z Brazílie 23 jmen, 17 je uvedeno Turků, 13 Číňanů, 8 Srbů... Z výčtu je celkem jasně vidět, z jakého okruhu zemí soutěžní příspěvky přicházejí. Evropa si asi holocaust umí připomenout jinak. Až na socialistickou Francii se 16 (!) karikaturisty jde v dalších zemích o viditelný bojkot či o účast jednotlivců. Účastníků z dalších (tu neuváděných) zemí bylo ve „sčítací den“ celkem 111 (včetně jediného Čecha) - což je dohromady málem tolik, co domácích Iránců. (ih)

Zde si lze projít seznam účastníků soutěže a jejich příspěvky:

<http://www.irancartoon.com/the-list-of-participants-of-the-holocaust-international-cartoon-contest-2015/#>

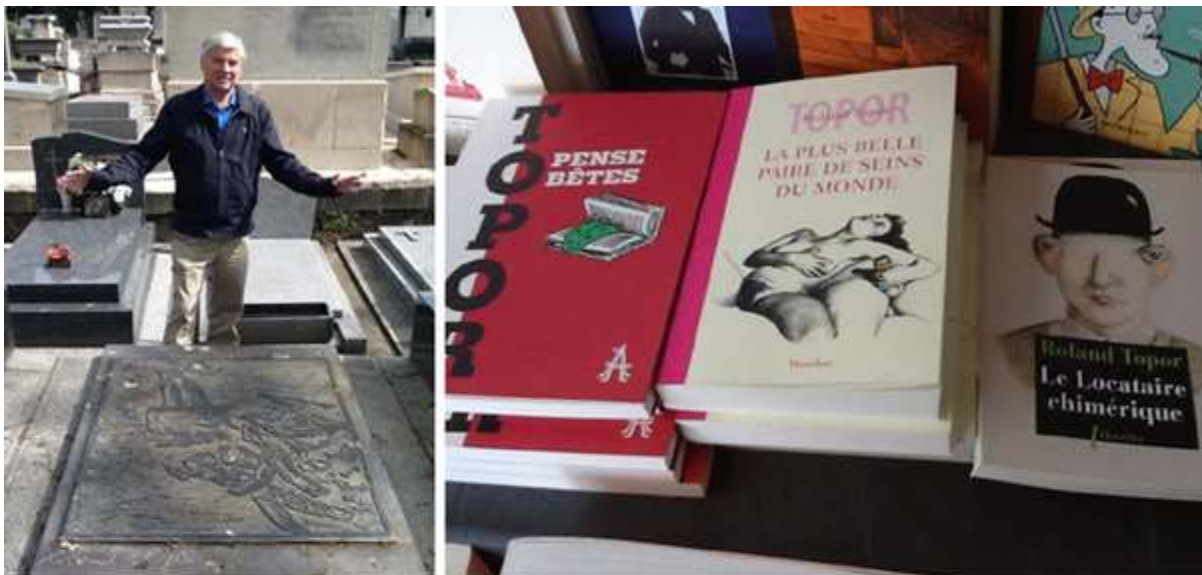
Pro ilustraci ještě uvádíme v propozicích uvedené a dost lákavé ceny v Int'l Holocaust C. C.:

Theme Section:	First Prize: 12000 \$, Trophy, Honorable Mention Second Prize: 8000 \$, Trophy, Honorable Mention Third Prize 5000 \$, Trophy, Honorable Mention 5 Special Prize: 1000\$
Caricature Section:	First Prize: 7000 \$, Trophy, Honorable Mention Second Prize: 5000 \$, Trophy, Honorable Mention Third Prize 3000 \$, Trophy, Honorable Mention 5 Special Prize: 1000\$

Celkem: 50 000 US Dollars, tj. více než milión korun.

Pohlednice Slívy z Paříže

Z velké pařížské výstavy, uspořádané v *Hale Saint Pierre*, za níž vykukují věžičky kostela na *Montmartru* (viz **vlevo dole!**) poslal **Jiří Slíva** celý soubor fotografií. A upozornění na web-adresu, kde je o tom více: <http://www.hallesaintpierre.org/>. Prošel vše a fotil hlavně díla „našich“ lidí, tedy tvůrců cartoons zlaté éry 60. let, protože výstava se věnuje kresbám karikaturistů a humoristů, ale také zástupcům výtvarníků *art brut*. Pro základní informaci: napočítal tu na dvacet velikých *Steinbergů* (viz **vpravo dole**) a asi patnáct *Toporů*... Ale jsou to i dál vysloveně samá hesla z encyklopedie světových mistrů cartoon: *Bosc*, *Chaval*, *Reiser* - všichni s řadou prací, pár kreseb *Ungerera* a také velkoformátový *Sempé*...

Nu a k tomu také neodolatelná nabídka prodejny s velkým kvantem alb kresleného humoru... Nechybí knihy s kresbami *Siného*, *Topora* (viz obr. **vpravo nahoře**). Takže od východu z výstavních prostor nebylo daleko k cestě za dnešním působištěm jednoho ze Slívou uctívaných mistrů - ke hrobu **Rolanda Topora** (foto **vlevo nahoře**)...

Jen počkej, Šútovec!

Skicár Václava Teichmanna zrovna nyní, sice už po uzávěrce, ale těsně před vydáním tohoto čísla GAGu přinesl zajímavou nejen kresbu (otiskneme ji příště) premiéra **Roberta Fica**, ale také informaci o Novinářskou cenou za karikaturu čerstvě oceněném bratislavském karikaturistovi „**Shootym**“. „*Len počkaj, novinár!*“ hrozí kreslíři. „*S tvým Denníkem N žádný ministr mé vlády už nikdy nepromluví!*“. Teichmann nasadil Ficovi masku animovaného **Vlka**, jenže **Zajíc Shooty** zřejmě nepočkal; aspoň v kresbě chybí... Ale určitě tam někde kolem pobíhá; možná se prý honí s tamní rovněž velice populární „*Gorilou*“. (g)

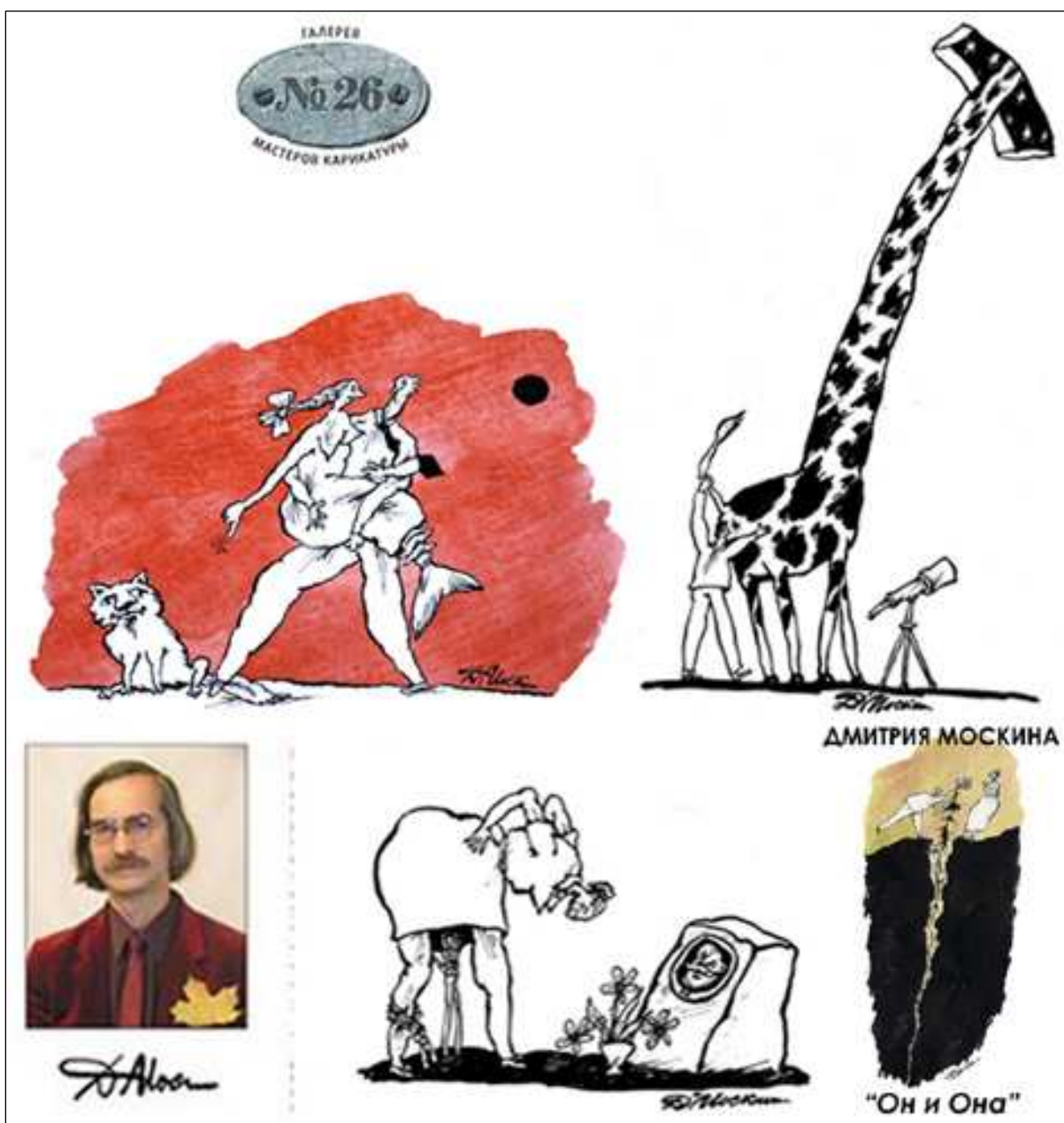
26. svazek petrohradské edice „Mistři karikatury“

Autorem je **Dmitrij Moskin**, který na vernisáž své výstavy vtipů v Divadle estrády v Sankt Peterburgu dorazil z Petrozavodsku...

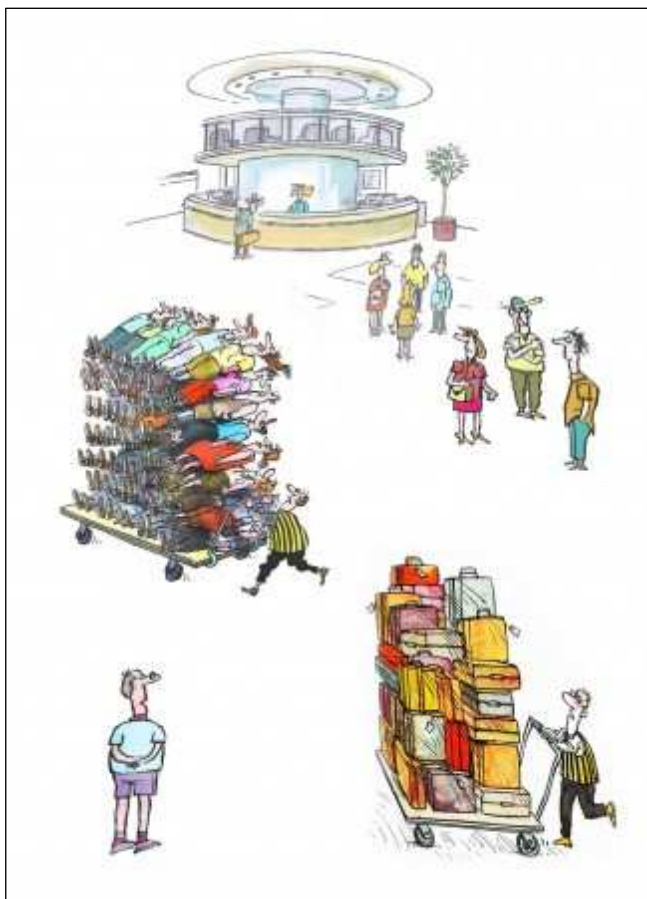
Vlevo vidíte na snímku rozložené exempláře sešitů s Moskinovými černobílými (a dost černými) obrázky. Z ukázek tvorby a též z pozvánky na výstavu s tématem „**On i Ona**“ (jak vidíte, žádné dlouhé „genderování“ - kdo že má stát v názvu na prvním místě). Obálkový vtip svazku č. 26 s okousanou mořskou pannou v dolní partii sice není zcela nový, ale k obsahu sešitu se dobře hodí.

Stejně tak jako kresba na výstavním plakátu - **vpravo dole**.

Už jsme o tom psali - že **Sergej Semjoněnko** s **Viktorem Bogoradem** konají neziskovou práci, kterou v České republice nikdo neriskuje. U nás v poslední době panuje zvyk, že si autoři svá alba vtipů vydávají sami... (ih)

Simon turistou v turistickém Turecku!

International Tourism Cartoon Competition v turecké Anatolii se koná ve spolupráci s *Association of Tourism Writers and Journalists* (TUYED) a s tamním *Journal of Tourism Research*. Tématem soutěže vypisované od roku 2009 pro mezinárodní společenství autorů kresleného humoru je turistika, myslí se tím cestování za rekreací a poznávání různých destinací právě v Turecku.

Mezinárodní turistika bývá označována za největší obchodní sektor na světě a má spoustu různých dimenzí. Všechny z nich, počínaje výběrem cílového místa, přes ubytování, dopravu, stravu, návštěvy památek, muzea, průvodce, sportování... a konče všemi možnými formami rekreačních zážitků v horách či na pláži u moře jsou pořadatelé soutěže žádány a vítány. Na tyto nejrůznější variace mohou karikaturisté zaměřit pozornost v zasílaných příspěvcích.

V 6. ročníku soutěže, vypsané koncem roku 2014, ale vrcholící až na jaře letošního roku se z mnoha set kreseb dostalo do finalového výběru 130 výtvarných děl. **Přátelům je vydali ve speciálním katalogu vtipů. A vítěze ocenili na slavnosti v**

Antalii v Turecku. Jejich jména jsme v GAGu přinesli v čísle 4 v rubrice *Výsledky*.

Nyní jsme získali i fotky z předání cen a pár informací od účastníka ceremoniálu, kterým byl **Marek**

Simon, který sympaticky neváhal ani chvíli a do Turecka na vyhlášení nejlepších autorů zavítal. Požádali jsme ho o pár vět k tomu - **najdete je na další stránce.**

V katalogu, který je možné získat v elektronické formě, se na **str. 25** nachází text, který říká, že na **6. Uluslararası Turizm Karikatürleri Yarışması 2014** získal Mansion / *Mansiyon* (čestné uznání) **Marek Simon**, Czech Republic / *Çek Cumhuriyet*.

Autora na pódiu s vystavenou kresbou jste viděli **na obálce** tohoto e-GAGu. Zde přetiskujeme práci (**viz obr nahoře**), za kterou získal **Grand prize** rumunský výtvarník **Pavel Gabriel Virgil**. **Na fotce níže** stojí všichni ocenění autoři (včetně tří vítězů soutěže pro mládež) na pódiu, **Simon zcela vpravo**, po boku vítěze. (G)

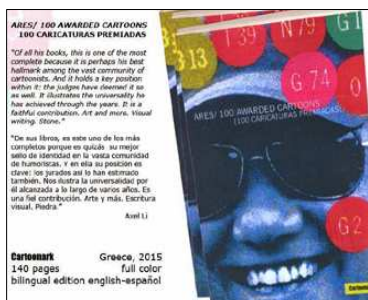
Marek Simon: Byl jsem tam...

Soutěž *International tourism cartoon* letos pokračovala již 6. ročníkem a patří k těm vůbec nejatraktivnějším, protože výhrou je týdenní all inclusive pobyt v turecké Antalyi. I po organizační stránce patří k tomu nejlepšímu, což dokazuje pět hvězdiček v hodnocení FECO a přibližně tisíc soutěžních příspěvků. Proto mě potěšilo, že jsem mezi oceněnými našel i sebe. Potěšení mi vydrželo, dokud přátelé nezačali obdivovat mou odvalu. Podle nich jsem měl jet do muslimské země jako karikaturista. A v Turecku dle různých průzkumů většina lidí v podstatě schvaluje útok na redakci *Charlie Hebdo*. Relativně blízko je to k nehlídané hranici s tzv. Islámským státem, navíc nedlouho po útoku na turisty v Tunisku. Raději jsem o tom moc nepřemýšlel.

Vybrané kresby byly vystaveny na Istanbulském letišti. Ceny se předávaly 24. dubna ve velmi reprezentativních prostorách pětihvězdičkového hotelu *Akra Barut* v Antalyi. Soutěžilo se ve dvou kategoriích, protože vedle hlavní kategorie existovala ještě kategorie pro děti. Na ceremoniálu tradičně dominovali Íránci. Po obligátním vzájemném pochválení kreseb všech oceněných přišla řeč i na české autory. Milým překvapením pro mě bylo, že české karikaturisty trochu znají. Neustále zmiňovali jméno „*džiry*“. Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, že myslí *Jirího*, tedy *Srnu*. Byl totiž v této soutěži oceněn v roce 2012. Trochu jsem se styděl, že můj přehled o Íránských kreslířích je téměř nulový. Naštěstí jsem si předtím důkladně prošel katalog soutěže, takže nějakou elementární znalostí jsem disponoval. Ceremoniál bohužel, a možná naštěstí, netrval tak dlouho, aby přišla řeč i na serióznější témata, která se zejména v souvislosti s Íránem nabízel.

Musím potvrdit hodnocení FECO, že *Int'l Tourism Cartoon competition* je na vysoké úrovni. Ať už organizačně, kvalitou katalogu, který shrnuje i minulé ročníky, tak provedením trofejí. Polstrovaná schránka z červeného semiše a zlatým lemováním, je milou třešničkou na dortu.

Marek Simon, Turecko

Ares = 100 oceněných kreseb

To opravdu každý nemůže! Vydát album svých vtipů? To jistě, ale aby šlo pouze o ty, které získaly cenu na mezinárodním fóru? Kdo jich tolik má? Takových karikaturistů dnes po světě moc nepobíhá. Jedním z nich, který tak učinit mohl - a také to udělal, je známý laureát řady významných soutěží cartoons známý podle podpisu Ares. Kniha jeho vtipů má 140 plnobarevných stránek o velikosti 17 x 24 cm. **(viz obr.!)** **Stojí 16 Euro a více o ní se lze dozvědět na**

<http://www.cartoonark.com/products/ares-100-awarded-cartoons>

Kubáncovi Aresovi - celým jménem **Arstides Hernandez Guerrero** - vyšlo už několik sbírek.

Neb jsme se ke svazku zatím nedostali, z šuplíku vybíráme **(viz!)** párek dřívě oceněných umělcových děl. To, že mají obě cosi společného s lidskými vnitřky, je docela zajímavé zjištění. A co to, že je jejich tématem **člověk, který zrovna hraje anebo si zahrává...?** Třeba to je nejen grafické mistrovství autora, čím autor různým porotám po světě tak imponuje. ®

Další karikaturista obviněn z pobuřování - v Malajsii!

Malajsijský karikaturista **Zunar** byl obviněn za kritické komentování kroků národní koaliční vlády - celkem je stíhán za devět svých příspěvků kritických k soudnictví v zemi. Pro přeplněnost minulého čísla jsme zprávu o tom odložili. Zde je:

Karikaturistovi, jehož skutečné jméno je **Zulkiflee Anwar Alhaque**, hrozí až 43 let ve vězení, podle právních předpisů o pobuřování které zbyly v zákonech ještě z koloniální éry. *Latheefa Koya*, Zunarův advokát, řekl po soudním jednání 10. února tr. na adresu soudu v **Kuala Lumpur**:

"To je fakt rekord; být obviněn devětkrát s pomocí zákona o pobuřování je nadměrné a jeho použití je cíleno k umlčení kritiků."

Zunar nyní nosí falešný vězeňský oblek a po za-

hájení soudního procesu pózuje všelijak s pouty v *Kuala Lumpur* (**viz foto!**).

Kritici tvrdí, že cílem těžkopádného použití tohoto zákona je potlačit svobodu projevu v Malajsii. Zunar kritizoval malajzijský systém spravedlnosti poté, co opoziční vůdce *Anwar Ibrahim* byl zavřen na pět let do vězení, když byl zatčen jako nepohodlný opoziční politik.

"Lokajové v černých róbách jsou hrdí na svou sentenci. Odměny od politických šéfů, musí být velké," napsal Zunar v jednom z tweetů na adresu soudců.

Zunar byl posléze propuštěn na kauci, ale byl zadržen a vyslýchán policií za obrázek na Facebooku, kde ukazuje premiéra *Najiba Razaka* ve vězeňském šatu. *Latheefa* tvrdí, že obrázek přišel na stránku fanclubu Zunara a on o tom nevěděl. Karikaturista byl propuštěn po několika hodinách.

Tváří v tvář obvinění, Zunar zveřejnil v dubnu nový strip a slíbil, že bude pracovat „až do poslední kapky inkoustu“. Další karikatura ukazuje Zunara s kovovým řetězem na krku, ale kreslicího štětcem v ústech. Případu se věnuje institut *Human Rights Watch*. (r)

Foto: EPA / *Fazry Ismail*

Ze Slovenska / **Rázus a Čizmazia** vystavují elitu, **Popovič "sám sebe"**

Kazanevsky vystavuje v Prešově

Od 13. máje 2015 se světoznámý ukrajinský autor výtvarného humoru (a také jeho teoretik) **Vladimir Kazanevsky** představuje v prešovské **"Galérii Kýchania mozgu"** = Klub Wawe.

Je autorem obrázku „*neurochirurgov dívajúcich sa na bustu sebavedomého byrokrata, po trepanácii jeho hlavy*. V jeho ďalších vystavených prácach však nájdeme aj manifestácie bezhlavých falangistov i servilných más, ktoré vlastné myslenie nepotrebujú a nahrádzajú ho autoritatívnou disciplínou. Uznania a ceny za jeho tvorbu sú z celého sveta a kresby boli uverejnené v Japonsku, USA, Švajčiarsku, Francúzsku...“, píše kurátor **Peter Rázus**.

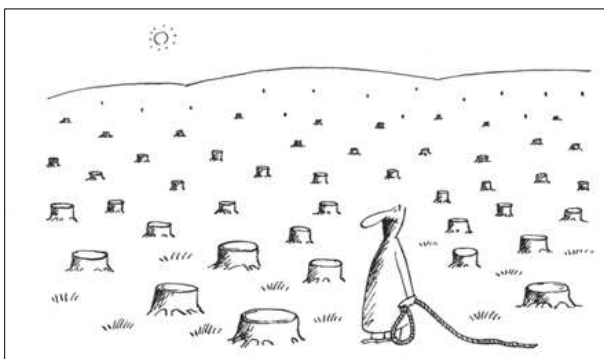
Okrem toho je **Vladimír Kazanevsky** aj autorom úvah o historickom vývoji kresleného humoru, sexualite v karikátúrach či kríze kresleného humoru, jeho texty najdete kupř. na adrese: <http://www.cartoongallery.eu>

Bersani na internetu

A právě v **Cartoon Gallery**, kterou vede kurátor **Karol Čizmazia** byla otevřena velká reprezentativní výstava **141 prací** pozoruhodného umělce **Andrea Bersaniho** z Itálie. „Prosím, pozrite si ju na tomto linku: <http://www.cartoongallery.eu/vystavy/>“ píše čtenářům GAGU **Karol Čizmazia**.

Ivan Popovič pořádá „Výpredaj“

Kresba / malba / **kreslený humor** / animovaný film - takže vlastně kompletní soubor z Popovičovy tvorby. To jsou oblasti z nichž - se právě „vyprodává“ v 3Galerii Penziónu Podhájská 931. Pro nás, kdo jsme nestihli prvomájové zahájení výstavy a nezlákala nás do té slovenské dálavy ani vernisážová prezentace tamního vína z *HR Winery*, jedna dobrá zpráva: výstava potrvá do konce října tohoto roku. Ivan k tomu píše: „*takže kedykoľvek sa zastavíte okupať sa v termálnych vodach týchto vynimocných kúpeľov, nezabudnite si pozrieť aj moju výstavu...*“ Háčky a čárky si přičiňte raději k příslušným písmenkům sami, neradi bychom prznili jazyk přátel. /g/

Dokument / **Karikatury Mohameda, svoboda projevu a... střelba!**

Dva muži záutočili na výstavě karikatur Mohameda v USA, ale Texas Rangers je zastřelili...

Je 4. 5. 2015 a tahle událost už začíná mít povahu televizního krimiseriálu...

V minulých dílech jsme viděli:

1. V roce 2006, kdy **dánský** deník Jyllands-Posten publikoval karikatury zesměšňující uctívání proroka Mohameda došlo k násilí v řadě muslimských států.

2. V lednu letošního roku bylo 12 lidí zavražděno dvěma islámskými ozbrojenci v redakci **francouzského** časopisu *Charlie Hebdo*, který publikoval podobné karikatury.

3. A na únorovém setkání aktivistů ve věci svobody projevu v **dánském** hlavním městě Kodani byl zadržen rovněž jeden terorista.

Nové pokračování se odehrává v Texasu:

V **americkém** Texasu se 4. května střílelo v místě konání výstavy karikatur proroka Mohameda. **Dva útočníky**, kteří začali v

neděli večer místního času (v pondělí nad ránem SEČ) střelbu do živých terčů - pracovníků ostrahy - před konferenčním centrem v *Garlandu*, předměstí Dallasu, **policie zastřelila**. Při přestřelce byl postřelen do kotníku jeden strážný. Lékaři ho po ošetření v nemocnici propustili.

V texaském Garlandu se konala výstava kreseb v rámci akce **Draw the Prophet** (Nakresli proroka), kterou organizovalo protiislámské hnutí *American Freedom Defense Initiative*. Šlo o díla v rámci **soutěže o nejlepší karikaturu proroka Mohameda**; její vítěz měl obdržet finanční odměnu ve výši 10 000 dolarů (asi 250 000 korun), napsala agentura AP. V budově byly asi dvě stovky návštěvníků.

„Byli jsme připraveni na něco takového,“ řekl policejní mluvčí Garlandu *Joe Harn*. Bezpečnostní opatření spojená s výstavou byla přísná. Lidé museli procházet detektory kovu.

Brzy se ukázalo, že **na místě byl** i šéf nizozemské krajně pravicové Strany pro svobodu (PVV) **Geert Wilders**, kterého teroristická síť *al-Káida* má na svém seznamu lidí, které si přeje zneškodnit. Holanďan po střelbě na svém twitterovém účtě poděkoval bezpečnostním složkám, které zajistily, že nedošlo k něčemu horšímu.

„*První podezřelý byl okamžitě zastřelen,*“ řekl starosta Garlandu *Douglas Athas* CNN. „*Druhý podezřelý byl zraněný a sáhl po batohu. A také byl zastřelen.*“ Organizátorka akce *Pamela Gellerová* řekla, že stojí za to bojovat za svobodu projevu: „*Tato hrozná událost odráží potřebu takových konferencí.*“ ABC News oznámily, že jeden z podezřelých *Elton Simpson* z Arizony byl již dříve vyšetřován pro podezření z trestných činů. Úředníci věří, že poslal několik zpráv před útokem po Twitteru. (net)

Z Polska / Dvakrát z Żyrardowa a jednou z Varšavy)

Żyrardów 1: Klasik **Leszek Oldak** (1942) vystavuje v galerii „Resursa”

Żyrardowska Galerie „Resursa” uspořádala výstavu **Leszek Oldak „Aluzje, Dygresje i Szuflady”** – Zvláštní cena v polské soutěži „**Technika i wynalazki – Manufaktura Satyry Żyrardów 2014**”. Zmíněná výstavní síň tak opět pozvala publikum na samostatnou výstavu autora kresleného humoru - před ním to byly výstavy *Pawła Kuczyńskiego* (2012), *Janusza Stannego* (2013) a loni *Jacka Frąckiewicza* (2014).

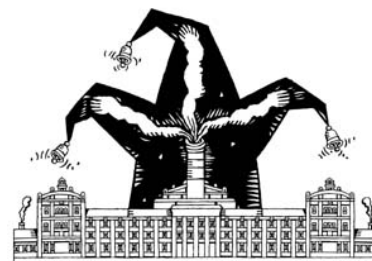
Kdo je **Leszek Oldak** (viz jeho kresba vedle!) se dozvídáme z pozvánky: grafik z Opole je ročník 1942, autor plakátů a ilustrátor. Jako karikaturista debutoval v roce 1974 ve varšavských satirických Szpilkách. Známý je svým stylem připomínajícím staré dřevoryty. (K)

Żyrardów 2: **Koleje** (a vlaky vůbec) se staly tématem 6. ročníku **Manufaktury Satyry**

Podobně jako v minulých letech i tentokrát téma navazuje na historii města. Tohoto roku se připomíná 170 let od postavení varšavsko-vídeňské dráhy, která byla první železniční trať na území polského království a druhá v ruském impériu. Takže téma soutěže pro domácí karikaturisty zní docela logicky „**Koleje**”. Żyrardow tehdy získal významnou nádražní budovu a přilehlý park a poštovní a telegrafní úřad, k němuž vedla ze středu města parádní alej.

Škoda, že podobně si nepřipomínají různá svá památná výročí naše historická města. A nemáme jich v Čechách a na Moravě málo. Inspiraci by organizátoři mohli najít na adrese:

www.zyrardow.pl anebo na partnerském svazu polských karikaturistů SPAK: www.spak.art.pl Výstavu a oceněné práce na podzim obvykle představujeme také v e-GAGu.

MANUFATURA SATYRY
VI OGÓLNOPOLSKI KONKURS SATYRYCZNY
ŻYRARDÓW 2015

Muzeum ve Varšavě má partnera

Vývoj dálostí s novým vedením respektive novým začleněním Muzea Karikatury do městských institucí ve Varšavě sledujeme v GAGu se zájmem. Našli jsme proto na webu muzea i novou informaci pod titulkem „*Firma St. Majewski Partnerem Muzeum Karykatury*“. Od dubna tr. je partnerem muzea firma **St. Majewski**, výrobce a distributor školních potřeb (viz!). Spolupráce se bude týkat především výukových projektů muzea pro děti. (mk)

GAG / Už máme 173 regulérních odběratelů

Tolik jsme jich neměli ani v časech věrné služby stočlennému spolku českých karkaturistů. A navíc v letošním seznamu jsou vlastně jen ti, kteří si o posílání e-GAGu vysloveně požádali! Termín „regulérní“ v titulku užíváme proto, že soudíme, ba i víme, že někteří odběratelé GAG přeposílají dál. Přitom magazín nic nestojí a o jeho odběr si může požádat každý sám (tedy až na jednu osobu). (odbor odbytu)

14. Int'l Humour Festival "At Caragiale's Home" Ploesti - Rumunsko

Porota tentokrát vybrala z 1.064 portrétů rumunského humoristy jménem **Ion Luca Caragiale** tyto autory, jejichž práce získaly následující ceny:

GREAT PRIZE (ex aequo): **Iancu Avram** (Rumunsko) - **David Rowe** (Austrálie) - **Năstase Leonte** (Rumunsko)

PRIZE "CARAGIALE'S FRIEND" (ex aequo): Marcos Manzi-Marman (Uruguay) - Cristian Stanciu (Rumunsko) - Bogdan Petry (Rumunsko) - Doddy Iswahyudi (Indonézie) - Goran Celicanin (Srbsko) - **Miroslav Vomáčka (Česko)** - Rusty Tabo (Filipny) - Igor Lukyanov (Ukrajina) - Yasser Gaessa (Egypt) - Gau Ferreira (Brazílie)

CITATION: Nicoleta Ionescu (Rumunsko) - Bouz (Alžírsko) - Mariano Luna (Argentina) - Tarek Ngm (Egypt) - Julian Lalu (Rumunsko) - Dina Abdelgawad (*Shosha?*) - Omar Seddek (Egypt) - Tamer Youssef (Egypt) - Cival Einstein (Brazílie) - Trilho Cesar (Brazílie) - Ahmed Wahid (Egypt) - Simona Constantinescu (Rumunsko) - Ugo Sajini (Itálie) - KEMO (Gruzie) - Soter Tas (Řecko) - Jorge Flores Manjarrez (Mexiko)

Gabrovo / Bulharsko: Průběžná zpráva:

Jediným účastníkem z bulharského Gabrova 2015 je z České republiky: **Ismail Kera, CZECH REPUBLIC**. Jinak jsme napočítali asi deset Poláků, jsou tam uvedeni nejméně tři Slováci...

20. intl' Euro-kartoenale Kruishoutem - Belgie

Mezinárodní porota vybrala dílo Pawla Kuczyňského z **815 prací** od **532 umělců** ze **71 států**. Krom Poláků se prosadili i Italové.

Už 20. ročník oslavilo **Euro-kartoenale**. Startovalo jako *cartoon exhibition* už v roce 1978 a dnes je jedním z hlavních a světoznámých **cartoonfestivalů**. Téma: „**znečištění půdy a její sanitace**“ - 'Soil Pollution and - sanitation' was not a very asy topic, and it is a topic that is not every where in the world on the political agenda.', říká belgický organizátor **Rudy Gheysens** k tématu tohoto kulatého ročníku.

Ceny:

1. cena (Golden Egg): Pawel Kuczynski (Polsko) (viz vlevo!)

2. cena (Silver Egg): Marco d'Agostino (Itálie)

3. cena (Bronz Egg): Paolo Dalponte (Itálie)

Zvláštní ceny:

Best Entry European Union: Doru Axinte (Rumunsko)

Best Belgian Entry: Herwig Beyaert (Belgie)

Prize of the ECC: Zygmunt Zaradkiewicz (Polsko)

Cover Award: Nikola Hendrickx (Belgie)

Dvě honorable mentions: Pol Leurs (Luxembursko) a Rafeei Sajad (Irán).

Europees Cartoon Centrum - více na:

www.ecc-kruishoutem.be

info@ecc.kruishoutem.be

K výsledkům PCE - „Press Cartoon Europe“ - ještě dva (asi) Belgičani...

Winner Nominate Selection All

2nd 3rd Special Grand prix,

2. Jean Gouders z 11/12/2014 v *BN DeStem*

3. Quirit 30/12/2014 *Gazet van Antwerpen*

sko, Francie, Irán (3), Polsko, Portugalsko (3), Rumunsko a Rusko (2) - jména zpráva neuvádí.

17. Porto Cartoon World Festival 2015 - Portugalsko

Grand Prize: **Alessandro Gatto**, Itálie / **viz obr vlevo!**

2. cena: **Izabela Kowalska-Wieczorek**, Polsko

3. cena: **Andrej Popov**, Rusko

Zvláštní cena za Portrét Ernesta Hemingwaye:

Machado Dálcio, Brazílie

Zvláštní cena za portrét Cristiana Ronalda:

Grondziel Krzysztof, Polsko

International jury udělila ještě několik **Honourable Mentions** cartoonistům různých států: Belgie (2), Brazílie (3), Chorvatsko (2), Španělsko,

XXII. Int'l Satire and Humor Contest 2015 - Itálie

Téma „*The Book is Dead, Long Live the Book*“

„*Kniha je mrtvá, dlouhý život knihy*“

„*Il Libro e Morto, Viva il Libro*“

1°cena: **Michael Kountouris** - Řecko (**viz obr.**)

2°cena: **Constantin Sunnenberg** – Belgie

3°cena: **Ismail Kar** – Turecko

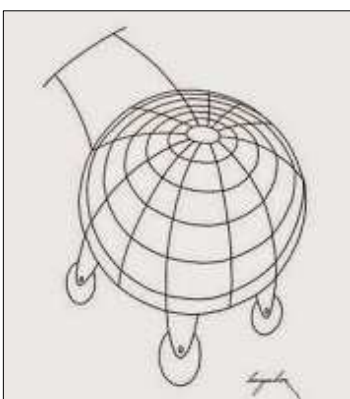
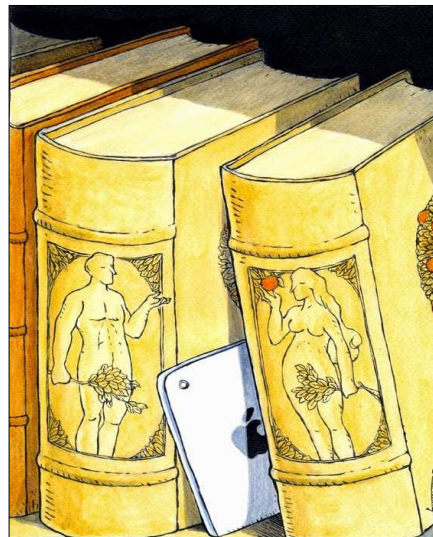
Zvláštní uznání poroty: Valentin Georgiev – Bulharsko / Frank Hoffmann – Německo

Segnalati (asi pochvala?)

Emanuele Benetti – Itálie; André Carrilho - Portugalsko; Rafael Correa - Brazílie; Marco de Angelis - Itálie; Mihai Ignat - Rumunsko; Bruce Mac Kinnon - Kanada; Elena Ospina - Kolumbie; Federico Ricciardi - Itálie.

Více: [Report of the Jury \(PDF\)](#).

A též: <http://studioandromeda.net/?p=1633>.

20. - 21. Humour Int'l Cartoon Contest Gallarate- Itálie

Na téma „*The Global Market*“

Jury pod vedením *Luca Missoni*, posoudila 525 prací od autorů pěti kontinentů a vybrala vítěze Itálie jako vítěze ve čtyřech kategoriích z vypsanych pěti:

"Graphics": *Andrea Pecchia*;

"Caricature": *Mario Magnattí*; "Satire": *Gianni Audisio*;

"Prize Cava": **Luka Lagator** - Černá Hora (**viz obr. vlevo!**)

"**Grand Prix** Marco Biassoni 2015": **Alessandro Gatto** (Itálie)

Seznam účastníků soutěže a finalistů je na: humouragallarate.

6. Int'l Cartoon Comp. Berlin 2015 "SPYING" - Německo

Účast: 567 cartoonistů z 81 státu poslalo 1187 kreseb

1. cena - Zlatý kozel + Certificate: **Sergej Semendjajev** (Ukrajina)

2. cena - Stříbrný kozel + Certificate: **Dieter Hackebell** (Německo)

3. cena - Bronzový kozel + Certificate: **Milenko Kosanovič** (Srb.)

Audience Award / Certificate: Jean Kim (USA)

Kurtukunst Gallery Prize / Certificate: Cristian Topan (Rumunsko)

LIMES Prize - Certificate: Pawel Nawrot (Polsko)

4x Spezial Awards - Certificates: Valerij Tarasenko (Rusko), Saeed Sadeghi (Irán), Fan Lintao (Čína), Sava Babič (Srbsko) **Více info:** www.cartoonberlin.de / Vernisáž výstavy a vyhlášení vítězů se koná 5. 6. 2015 v 19 hod. ve foyer *Museum The Story of Berlin*.

17. Porto Cartoon World Festival 2015 - Portugalsko

Grand Prize: **Alessandro Gatto**, Itálie / **viz obr nahoře!**

2. cena: **Izabela Kowalska-Wieczorek**, Polsko
3. cena: **Andrej Popov**, Rusko

Zvláštní cena za

Portrét Ernesta Hemingwaye:

Machado Dálcio, Brazílie

Zvláštní cena za portrét Cristiana RONALDA:

Grondziel Krzysztof, Polsko

International jury udělila ještě 19 **Honourable Mentions** cartoonistům různých států: Belgie (2), Brazílie (3), Chorvatsko (2), Španělsko, Francie, Irán (3), Polsko, Portugalsko (3), Rumunsko a Rusko (2).

Alessandro Gatto, Itálie - **1. cena** v kategorii **Satira a Žert** - Satyrykon Polsko 2015 / **viz obr. vlevo!**

Maya Kamath Memorial Awards Competition 2014 - Indie

M K M Awards for Excellence in Political Cartooning za rok 2014 získali domácí autoři:
1. Mr. Satish Acharya, Kundapur, Karnataka -
2. Mr. Kantesh Badiger, Bangalore - 3. Mr. Rohan Chakravarty, Nagpur.

V kategorii pro **zahraniční autory** byly uděleny ceny **“Best Foreign Cartoon 2014”**: **1. Paolo Dalponte, Itálie US \$ 200**, **2. Behzad Ghafari, Kanada US \$ 100** a **Certificates of Merit**. 1. Luc Descheemaekar, Belgie; 2. Jovan Prokopijevic, Srbsko; 3. Miro Georgievski, Makedonie.

Glosa / Co se nosí...

Tyto tři obrázky vlevo jste viděli před chvílkou... Nabízíme je totiž (a to ve větším měřítku) jen o pár stránek dříve v rubrice **Výsledky**.

Co mají společného? Na první pohled je to jejich zvláštní barevnost a také fakt, že dva z nich jsou evidentně dílem stejného tvůrce. Pro toho, kdo nečte výsledkové listiny světových soutěží karikaturistů je tu další společná vlastnost, tedy spíš událost - všechny tři získaly významné ocenění v rozmezí pár týdnů tohoto roku.

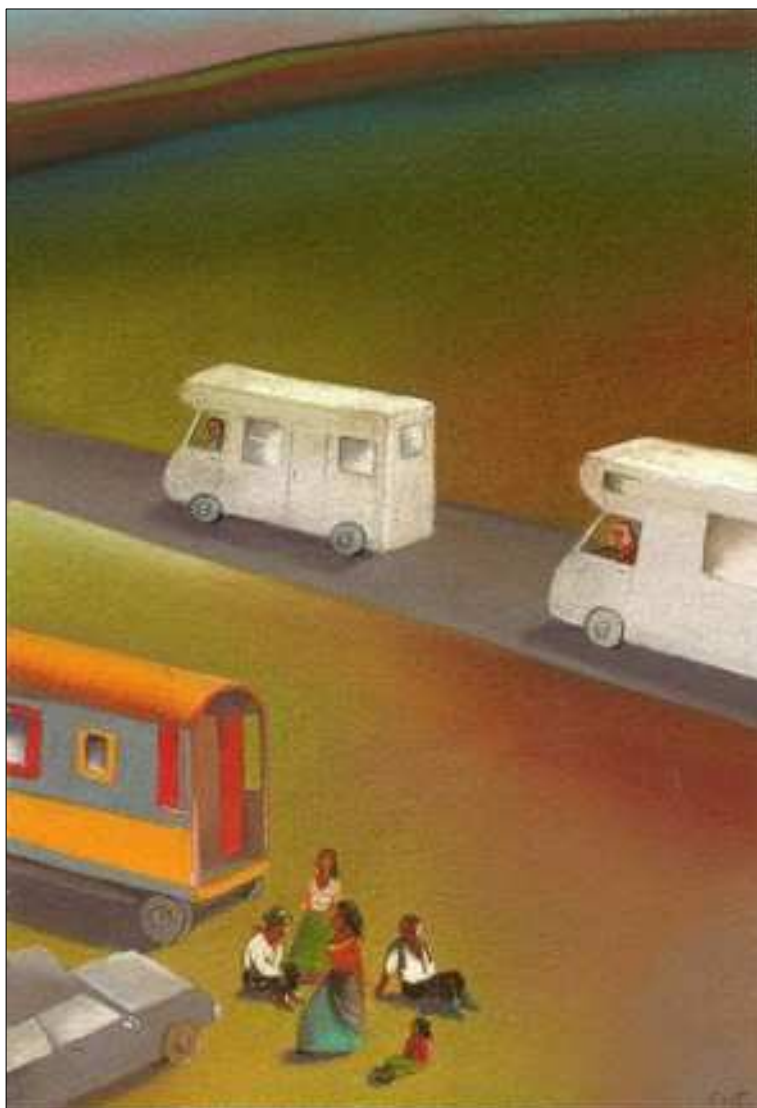
Pawel Kuczyński z Polska za svůj „toustovač“ obdržel **1. cenu** v belgickém **Euro-kar-toenale** (téma: *znečišťování půdy*).

Alessandro Gatto z Itálie dostal **1. cenu** v kategorii *Satira a Žert* na polském **Satyrkonu** a **Grand Prize** na **Porto Cartoon World Festivalu** v Portugalsku - za obrázek se slepcem (ne)zírajícím z otevřeného okna...

Tyto tři obrázky a oba autoři (a klidně k nim můžeme při-

pojit ještě jméno „novějšího“ Belgičana „Costa“ - **Constantina Sunnenberga**) tímto způsobem své soutěžní kresby/malby tvoří už delší čas a jsou pro ně typické. A právě tak s nimi slaví velké úspěchy na mezinárodní soutěžní scéně. O obou (všech třech) jsme v GAGu (nejednou) psali a na jejich díla upozorňovali. Konečně **Pawel** i **Alessandro** už v Česku osobně byli (jako hosté v Písku) a **Kuczyński** (spolu se *Slawkem Luczyńskim*) byl dokonce „na bytu“ v redakci e-GAGu v předvečer udílení cen v pražském *Fór pro Foru*.

Jistě si nemyslíte, že tyto pražské pobyty anebo osobní setkání s hvězdami karikatury na polské půdě, jsou důvodem, proč zde tyto obrázky uveřejňujeme. Činili jsme tak dřív a činíme i nyní proto, že chceme naše autory s učenými díly seznamovat. Aby věděli, co nyní v žánru „letí“ a kam směřuje po stránce obsahové nebo umělecké. A věříme, možná ne zrovna pevně, že se i u nás někdo vzepře dlouhodobému diktátu pouhé černé linky, jedno zda na bílém pozadí anebo s pečlivě vybarvenými ploškami. Až na Pavla Matušku, který se svými akryly všechny tři světové umělce předběhl (aspoň myslím) se zatím do radikální změny kreslířského stylu nikdo nepustil (nebo se mýlím?) Připisuji to nikoliv malému vlivu GAGu na autorskou obec, ale spíš tomu, že čeští autoři jsou už spíš pokročilého (uměleckého) věku a spokojeni s tím, kam se vydali a čeho v kresbě dosáhli. Netvrdím, že bychom se měli opičit po každém úspěšném autorovi, ale už od časů Steinberga a nástupu třeba Bosca a Sempého (nemluvě o Toporovi a Sinetovi) měli tito na naši novou generaci větší vliv než domácí satirici Bidlo, Pelc anebo Motyčka. Nechci sýčkovat, ale z toho, co vidím nyní na netu, noví autoři se o zahraniční vzory až ostentativně nezajímají. Důkazy toho jsou třeba v novém pokusu s názvem *Tapír*, jehož tvůrci inklinují spíš k humoru anekdotickému, obsahově nevynalézavému a výtvarně převážně nedospělému. Fakt by bylo zajímavé vidět, zda se někdo ze „začátečnicků“, aspoň v příšeří domova, pokouší vidět svět novými očima.

Abych se ovšem na závěr ještě vrátil k vybraným obrázkům. Nebudete se asi divit, že jimi nejsem nijak ohromen po obsahové stránce. Výtvarné pojetí spíše komplikuje „gag“ - tedy pointu, smysl díla. Čas anebo péče, kterou věnují provedení, někdy působí až neadekvátně; vzhledem k prvotnímu „nápadu“. Asi budete souhlasit s tím, že kdyby někdo tyto tři vybrané obrázky pojal jako jednoduché skicy, těžko by si vysloužil od kritika slova chvály. A jsme znovu u toho. Máme-li kdo nápad, jenž stojí za to, neměli bychom se poučit, jak takové slibné dílo hned na startu zatížit handicapem „nemoderní“ formy nebo dokonce nejisté linky?

Někdy se zdá, že svět mezinárodních soutěží je hodně daleko od světa užitkových kreseb, jejich „užitné hodnoty“ na trhu. Ale tak je tomu v umění vždy.

V hudbě, poezii, malbě... Ti nejlepší bývají zprvu na samém pokraji zájmu širší veřejnosti. Ale časem, pokud se jejich kvalita potvrdí, získají na hodnotě. A tou nejlepší je, že se někdo nápadně, někdo jen úkrokem, na takové tvorbě poučí a něco si z ní -

nerad radím, ale nejlépe to dobré - vezme. A nemusí to být zrovna oranžová barva anebo módní *hyena* pálená.

Dnes se zdá, že pár autorů ze světové špičky si rozebírá ceny díky porotám, které si „klekají“ před velkými jmény. Něco na tom být může. Ale - aby se někdo „velkým“ autorem stal, musí

se nejprve prosadit. Jde to - *Kuczynski*, *Gatto* i ten **Sunnerberg** (viz vedlejší foto a kresba nahoře; za ní si ze soutěže **Dutchcartoon 2013** odnesl Belgičan **1. cenu**), jsou toho příkladem.

Ne jejich jméno, ale autorský rukopis (tak jako u nás typické kresby *Bartáka*, *Slívy*, *Matušky*, *Linka*, *Kubce* i dalších) na dlouhých stolech plných stovek soutěžících vtípů, musí umět zaujmout. A jelikož personálně jsou jury složené z různých osob, občas i z výtvarných kritiků nebo sponzorů, městských rad a novi-

nářů, kteří jsou v našem žánru naprostými laiky, dá se nějaké cílené ovlivňování při jejich rozhodování prakticky vyloučit. Od doby, co už karikatura nemusí být jednoduchá, aby přežila drsné zacházení v knihtiskové rotačce, je třeba vzít na vědomí, že vtíp může být i malovaný, v autorské dílně všelijak smontovaný, barevně všelijak tónovaný...

Jistě, využijeme toho, třebaže nejlepší by bylo, vynalézt i další možnost, jak zaujmout nejen porotce, ale i širší svět tvůrců v době, kdy už se vtípy častěji prohánějí nikoliv po novinových stránkách, ale spíše po internetu.

(**GAG-men**)

28. Int'l Biennial Exhibition of Humour in Art Tolentino 2015 - Itálie

Bienále probíhá od 27. 8. do 27. 9. 2015 a má dvě soutěžní sekce; kreslený vtíp a portrétní karikaturu
"City of Tolentino Award" - humor na téma "Die laughing" (Umřít smíchy)
"Luigi Mari Award" - karikatura

DEADLINE: 27. 5. 2015

Adresa:

Segreteria della "28a Biennale Int'l del l'Umorismo nel l'Arte"
Palazzo Sangallo,
Piazza della Libertà, 18
62029 TOLENTINO (Italy)

Jury: nominovaná Municipality of Tolentino in consultation with the Artistic Director.

Ceny:

City of Tolentino International Award - pro díla na téma "Die laughing"

1. cena - € 2.000,00, will be awarded to the winner of the 2015 Exhibition.

2. cena - Commendation (vyznamenání)

3. cena - Commendation (vyznamenání)

"Luigi Mari Award" - pro caricature (a illustrious figures)

1. cena - Commendation (vyznamenání)

Audience Award - zvláštní vyznamenání podle hlasování návštěvníků

+ Other special commendations may possibly be awarded by the jury.

Vracení: The prize winning works will not be returned, they shall remain the property of the Municipality of Tolentino and will become part of the collection of MIUMOR - the International Museum of Humour in Art.

Katalog: ano

INFO: www.biennaleumorismo.it / E-mail: info@biennaleumorismo.it A ENTRY FORM je na webu.

7. Medplan Hall of humor Teresina - Brazílie

Téma: ENVY

Deadline : 14. 6. 2015

Ceremoniál a zahájení výstavy: 19. 7. 2015

Počet: maximum 5 nepublikovaných děl

Formát: 30x40 cm. K e-mailu připojit, resp. na každou kresbu vzadu uvést: *the author's full name, address, email, phone number, ID number, social security number and bank account.*

Adresa: website www.medplan.com.br (with maximum size of 3 megabytes),
sending to salaodehumor@medplan.com.br

anebo poštou na adresu:

7º Salão Medplan de Humor

Rua Coelho Rodrigues, 1921

Centro CEP: 64000-080 - Teresina - PI

Brazíl

Ceny:

First prize: R\$ 5,000.00 (five thousand reais)

Second Place: R\$ 3,000.00 (three thousand reais).

Internet Award: R\$ 2,000.00 (two thousand reais) .

Medplan Award Caricature: R \$ 2,000.00 (two thousand reais). *Theme free.*

The Internet Award will be chosen by Internet users, 9-13 June at the site: www.medplan.com.br

The best works will be part of the traveling exhibition of the 7th Salão Medplan de Humor. The awarded works will be considered acquisitive and will become part of the acquis Medplan.

Vracení: The works will **not** be returned.

Info: tel.: +55 (86) 9975 2514

4. Int'l "Olive" Cartoon Contest 2015 - Kypr

Kyrenia Municipality a Cypriot-Turkish Cartoonist Association zvou k účasti na 14.Olive festivalu, kde je už počtvrté i soutěž pro karikaturisty.

Téma: Oliva (Olivy)

V různých souvislostech: *Olive and Time, Olive and History, Olive and Mythology, Olive and Technology, Olive and Cyprus, Olive and Life, Olive and Peace, Olive and Conflict, Olive and War, Olive and Health, Olive and Women, Olive and Men, Olive and Children, Olive Oil, Olive Branch, Olive Tree, Benefits of Olive, Olive and Olive Mill/Press, Banning of Uprooting, Burning and Cutting Down Olive Trees and so forth.*
Všechny obrázky pro soutěž musí být "cartoon". Žádné malby ani ilustrace

nebude pořadatel akceptovat a bude díla diskvalifikovat. Cartoons musí být **beze slov**. All submissions must be originals.

Rozměr: A4 or A3. Na každém obrázku vzdu musí být uvedeno: *name and surname, address, phone number including country code, and email address*; + short background and a photo (optional) on a separate A4.

Deadline: 20. 6. 2015

Oceněné práce budou archivovány v **Cypriot – Turkish Cartoonist Association at the newly established “International Cyprus Cartoon Museum.”**

All prize winner submissions and selected works by the Steering Committee will be published in a booklet and displayed at the City Center by the Kyrenia Municipality building during the “14. Int’l Olive Festival 2015.”

Ceny:

- 1. Prize: 1.000 Euro + Gold Medal**
- 2. Prize: 800 Euro + Silver Medal**
- 3. Prize: 600 Euro + Bronze Medal**

6 x: Special Prize (Bronze Medal)

Adresa:

Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği

4. Uluslararası “Zeytin” Karikatürleri Yarışması

Posta Kutusu: 87

Lefkoşa – Kuzey Kıbrıs (Via Turkey)

WEB PAGE: <http://www.zeytinkarikaturleri.com>

1. Int’l Cartoon Exhibition Sisak 2015 - Chorvatsko

Pořádá: City of Sisak, Croatian Cartoonist Association and Museum of the City of Sisak.

Předseda organizačního výboru: Mr. Nenad Ostojčić.

Téma: „Jazz & Blues“

(gag nebo portrétní karikatura)

*Original works and digital artworks will be accepted. Digital artworks is to be numbered in pencil on the front and pencil signed. Copies cannot be admitted. There should be the name, the surname and the address on the reverse side of the cartoons. The cartoons must **not** have been previously **awarded** on festival.*

Počet: Maximum 3 díla.

Rozměr: A4 či A3 format (300 dpi).

Deadline: 25. 6. 2015

Adresa:

„1. Int’l Cartoon Exhibition Sisak 2015 (MIKS2015)“

Gradski muzej u Sisku,

Ulica kralja Tomislava 10,

44000 Sisak, HRVATSKA

Ceny:

1. cena: 400 EUR,

2. cena: 250 EUR,

3. cena: 150 EUR,

5x Special mentions.

Výstava: v Gallery of the City Mussem in Sisak **od 30. 6. 2015 do 30. 7. 2015.**

Jury: Damir Novak – Nik Titanik/Nikola Plečko – Darijana Gotal Sokolović – Nenad Ostojčić (všichni cartoonisti) - Damir Kukuruzović (muzikant)

Vracení: *The prize-winning works become the property of the organizer. As this is the first international exhibition of caricatures in Sisak, all the authors are kindly asked to leave their works (at least one) to the property of the organizers. Only at explicit request will the remaining (original) works be returned to the owners at the end of the exhibition cycle (in the second half of the year 2016).*

Katalog: *Authors of the works that qualify to the exhibition are given a presentation copy of the exhibition catalogue.*

Kontakt / info: Nenad Ostojčić / e-mail: nostojic2@gmail.com

Int’l OskarFest Záhřeb 2015 - Chorvatsko

Téma:

A) Desert island (Pustý ostrov)

B) Food and Beverage (Jídlo a pití)

Deadline: 3. 7. 2015

Ceny:

One award Academy Awards + personal exhibition in 2016.

In addition, special prizes.

Počet: 1 (jeden)

Digital: *Yes, but the print out must be signed by the artist (pencil)*

Format: A4

Works returned: ne

Exhibition: ano

Katalog zdarma: ?

Adresa poštou: DRUSTVO (HDK) Savska 100, 10000 ZAGREB (Croatia)

nebo e-mailem: dato.kov@gmail.co, (A4, RGB, JPEG, 300 dpi)

Info: www.hdk.hr, Dragutin D. Kovacevic

XXII Mezinárodní výstava umění humor, Alcalá 2015 - Španělsko

Univerzita v Alcalá, prostřednictvím *Instituto Quevedo del humor* oznamuje konání XXII mezinárodní výstavy na **téma:**

"Jsmé jiní, jsme si rovni. Svoboda, respekt a rovnost "

(We are different, we are equal. Freedom, respect and equality) Soutěž je určena autorům nad 18 let.

Umělec musí poslat díla na dané téma jako: *It can be a vignette, a comic strip or a caricature.* (viněta /?/, komiks anebo karikatura). Společně s dílem musí autor zaslat vyplněný formulář, který lze najít a poslat on-line přes www.miah.igh.es.

Počet: 3 díla musí být originální a musí být podepsána.

Rozměr: maximální rozměry **A3 (297x420 mm)**.

Formát: Pro digitálních děl, musí být ve formátech JPG nebo TIFF s minimálním rozlišením 300 dpi, a musí být zaslány miah@igh.es nebo on-line formuláře. Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Před spamboty, abyste ji viděli, povolte JavaScript. nebo on-line formuláře. "

Ceny: Žádné (jde pouze o výstavu!)

Katalog: Na konci výstavy v Alcalá, obdrží vystavující autoři výtisk výstavního katalogu.

Deadline: 30. 5. 2015 (poštou, on-line formulářem, nebo obyčejnou poštou na adresu pořadatele.

Adresa:

Fundación General de la Universidad de Alcalá

XXII Muestra Internacional de las Artes del Humor C / Nueva, 4.

28801 Alcalá de Henares Madrid (España)

Všechny kusy nutno odeslat řádně zabalené.

Jury: provede výběr z kusů předložených, které budou vystaveny v Alcalá v září až listopadu 2015.

Vracení: Zasláné kusy skončí v Archivu Nadace v Alcalá, s výjimkou těch, které umělec v zafu označí nápisem "*Devolución*". Autoři, kteří chtějí potvrzení o daru, tam musí napsat "*Certificado*".

Info: www.miah.igh.es

35. Int'l Nasreddin Hodja Cartoon Contest Istanbul - Turecko

Název: One Cartoon... Original cartoon... The Best Cartoon

Téma: Volné / Free

Caricaturists can send their published or unpublished works of art to the Competition.

Yet the caricatures must not be awarded by another Competition.

Počet: max. 3 díla

Rozměr: max. 30x40 cm

Nezapomeňte uvést: The caricatures shall unconditionally be original. The caricaturists have to write in capital letters their names and surnames, address, telephone number and their countries on the back of their works of art. And their cvs (curriculum vitae) have to be added to their caricatures.

Deadline: 10. 7. 2015

All caricatures send to the Contest shall be kept at Istanbul Centre of Caricature and Humour by the Association of Caricaturists.

Jury: *The jury will choose the caricatures which will be included in the Album and the caricatures which will be exhibited.*

Then the Album of the Competition will be published.

Katalog: *The Album of the Competition will be send to the caricaturists of whom works of art exhibited and included in the Album.*

Ceny:

Grand Prize: 5000\$

